

IZHAJA VSAK DAN

Na ob nedeljah in praznikih ob 5., ob ponedeljkih ob 9. zjutraj. Psemalno šteje, se prodajajo po 3 nvd. (6 stot.) v mnogih tobakarnah v Trstu in okolici, Gorici, Kranju, Št. Petru, Šestojni, Sežani, Nabrežici, Sv. Luciji, Tolmini, Ajdovščini, Dornbergu itd. Zastarele šteje, po 5 nvd. (10 stot.)

GLASI SE RAČUNAJO NA MILIMETRE v širokosti 1 kolone. CENE: Trgovinski in obrtni oglasi po 3 st. mm. smatrance, zahvale, poslanice, oglasi denarnih zavodov po 20 st. mm. Za oglase v tekstu lista do 5 vrst 20 K. vsaka naslednja vrsta K 2. Mali oglasi po 4 stot. beseda, najmanj pa 40 stot. Oglase sprejema Inzeratni oddelek uprave „Edinosti“. — Plačilo se izključno le upravi „Edinosti“. Plačljivo in tožljivo v Trstu.

EDINOST

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

„V edinosti je moč!“

NAROČNINA ZNAŠA

za celo leto 24 K., pol leta 12 K., 3 mesece 6 K.; na naročbo brez dopolnane naročnine, se uprava ne ozira. Naročnina na nedeljske izdaje „EDINOSTI“ stane: za celo leto Kron 5.20, za pol leta Kron 2.60.

Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nepravilna pisma se ne sprejemajo in ne vračajo. Naročnino, oglašje in reklamacije je pošiljati na upravo lista.

UREDNIŠTVO: ulica Giorgio Galatti 20 (Narodni dom).

Izdajatelj in odgovorni urednik **ŠTEFAN GODINA**. Lastnik: hudoorcijski list „Edinost“, - Natisnila Tiskarna „Edinost“, vpisana zadruga z omejenim poročstvom v Trstu, ulica Giorgio Galatti št. 20.

Polno-branilni račun šteje 841-652. TELEFON št. 11-57.

Dijaška socijalna konferenca v Ljubljani.

V dneh 27. in 28. septembra se je zbral v Ljubljani majhen krog zborovalcev v mali dvorani „Mestnega doma“, da prične oratoredino na popolnoma zanemarjenem polju dijaškega socijalnega vprašanja. Skromna je bila sicer udeležba od strani dijaštva, še bolj skromna od strani javnosti, vendar nas to dejstvo ne sme ustrašiti, še manj, da bi nas zavelo k sentimentalnemu jadikovanju o nerazumevanju in o sluhem. Delavcu zadostuj spoznanje, da ne more biti drugače, ker sicer bi ne bilo treba zborovanja in iskanja poti, kako se poprijeti dela in dalje se moramo zavedati, da ideje ne vstajajo na šumih prireditvah; življenje jih sicer poraja, ali one se razvijajo v samoti; tu poganjajo svoje kal, tu dobivajo predpogoje za realizacijo.

Dočim se je prišla prvi dan marsikoga malodušnost, je ta izgubila vedno bolj ter se umaknila veselju k delu. Dokaz temu je tudi, da je bilo zborovanje zadnji dan najbolje obiskano in da je bila tudi debata najbolj živahna. In ko je bil že končan glavni del zborovanja, so se sestali zborovalci k posvetovanju, kako idejam, ki smo jih slišali, dati tudi meso, da ne ostane vse samo pri besedah, ampak da sledi intenzivno delo. Vemo sicer, da ideje, izražene na konferenci, nateče na precej pomislekov, da, celo na nasprotovanja, ali to ne sme ovirati pri delu za njih realizacijo.

Ker izide o konferenci obširno poročilo, kjer bodo pometeni vsi referati, ki jih referenti še izpopolnijo in razširijo, zato podajamo v tem poročilu le resolucije, ki jih je izdelal redakcijski odbor.

Slovensko akademsko dijaštvo, zbrano v dneh 27. in 28. septembra 1913. na socijalni konferenci v Ljubljani:

A.) smatra takozvani „Eksistenčni minimum“ za napačno merilo potreb slovenskega akademika in povdarja pravico slovenskega akademika, da se mu ne nudi samo borne eksistence, temveč možnost poštenega življenja in vsestranske telesne in duševne izobrazbe; zato zahteva, da se razvija slovensko podpornišvo v bodoče v tej smeri.

B.) Z ozirom na to in ker je večina slovenskega visokošolskega dijaštva navezana na podpora društva na Dunaju, v Gradcu in Pragi, ki so nujno potrebna modernizacije, ker radi preozkega delokroga in radi pomanjkanja sredstev ne morejo za doščati vedno bolj naraščajočim potrebam slovenskega akademičnega dijaštva, predlaga to:

1). podpora društva morajo biti in ostati politično popolnoma neutralna, tako, da se more zateči k njim vsak podpora potreben slovenski dijak brez razlike pripadnosti.

2). preuredi se naj dosedanja oblika podpiranja pomažujočih miloščin v dejanje pravomožarovanjih posojil, ker zahtevajo to: dijaška samozaveš, povzdiga etičnega nivoja in vzbrja socijalne odgovornosti pri slovenskem akademiku in končno tudi materialni interes podpornih društev samih.

3). izvede se naj centralizacija omenje-

nih podpornih društev in njih delokrog se naj razširi na vsa polja dijaškega socijalnega dela.

4). ustanovijo se naj dijaški pododbori, ki naj sodelujejo pri dovoljevanju podpor. V teh pododborih naj bodo zastopane vse dijaške struje in njegov poslovnik bodi urejen tako, da jamči vsem pravičnost.

C.) smatra za potrebno akcijo podpornih skladov, ki se naj ustanovijo predvsem v vseh vseučiliških mestih po principih dijaške samopomoči in dijaške samouprave pod kontrolo javnosti in ki se naj izvede vzporedno z reformno akcijo pri dijaških podpornih društvih kot etično vzgojno in kot pripravo dijaštva, da postane sposobno prevzeti dijaško podpornišvo v svoje roke in to pod kontrolo javnosti in stareštin. Smatra akcijo podpornih skladov nadalje za prehodno sredstvo v dosego končnega cilja: ustanovitve „Dijaške Matice“, sloneče na istih principih in ki bo osrednji organ dela na dijaško socijalnem polju.

Koroške posebnosti.

(Glej „Edinost“ št. 161. in 162.)

IV.

V glavnem mestu Koroške, v Celovcu, se vrši poleg drugega življenja tudi glavno germanizacijsko delo, ki so je deželne, državne in cerkvene oblasti že dokaj visoko razvile. Za njimi seveda ne zastajajo privatniki, ki na svojih večjih ali majhnih podjetjih povsod marljivo delujejo za pomočitev nemških duš in trebijo povsod z največjo verno Slovence s sveta. Pred stoletjem je bil Celovec še po večini slovensko mesto, okolica je bila tedaj še slovenska; danes pa je popolnoma drugače. V mestu Celovcu samem je dandanes Slovenec najbolj zančevana in sovražena stvar, „bindi“ se označa vedno nekaj manjvrednega in neumnege. V okolici Celovca, kjer je pred 50imi leti slovenski oratar seljal in obdeloval polje, je že skoro popolnoma izginil in na njega mestu se šopri nemški „Herrnbauer“. Okolica Celovca, ki je za Slovence ravno tako, ali še bolj važna, se ponemčuje skoro vidoma, Slovenci izgubljajo tam kakor slana pred zolcem, in ako se tu ne ustavi germanizacija, bo nemštvo kmalu razvijalo svoje črno-zolto-rudeče prapore na vrhovih Karavank.

Mesto Celovec ima po štetju leta 1900. 23.174 prebivalcev in med temi, odštevi vojak, samo 438 Slovencev. V resnici jih je seveda več, toda večina je, žalibog, ne zavedna in narodno popolnoma zanemarljena. Slovenski otroci so v Celovcu izročeni germanizaciji na milost in nemilost. V vseh šolah v Celovcu se poučuje samo nemško in v sedanjih razmerah bi bili tudi brezuspešen vsak poizkus za ustanovitve slovenske šole v Celovcu. Čeravno je dobra polovica priseljencev z dežele slovenskega rodu, je ta že od doma narodno mlačna in nezavedna, da ni upati v kratkem, da bi se v Celovec priseljeni Slovenci ohranili in pomnožili. V Celovcu so gimnazija, realka, učiteljske, deška in dekliška meščanska šola ter pet deških in pet dekliških ljudskih šol, in še nekaj institutov. Ljudske šole poseja

okol 3000 otrok; koliko je med temi v resnici slovenskih, se ne ve; na vsak način pa jih bo posebno v St. Rupertu precej, ker v tem kraju stanuje mnogo delavcev in delavk. Ti otroci se izgubljajo za Slovence brez vsake pomoči.

Okolica Celovca se rapidno ponemčuje, kakor smo že omenili in kakor v drugih okrajih, je tudi tukaj glavno orodje ponemčevanja — šola! V političnem okraju Celovec je skupno 71 šol: 1 slovenska, 18 utrakvističnih, a ostale nemške. Število Slovencev je v celovškem okraju po ljudskem štetju iz leta 1900. 20.969, Nemcev 44.028. Razvidno je, da prihaja tako na 20.969 Slovencev (v resnici jih je več) samo ena zakonito privoljena šola, ali pa na vsakih 1159 Slovencev po 1 utrakvistični, medtem, ko prihaja že na vsakih 846 Nemcev po ena šola. Če pa pomislimo, da je Slovencev precej več, uvidimo, kaka množina slovenskih, otrok pohaja v tem okraju v trdo nemške šole.

Da dobimo jasnejšo sliko, ogledimo si posamezne občine v slovenskem okraju. V bližini Celovca v Zrelcu imamo dvorazredno popolnoma nemško šolo s 135imi otroci. Učitelja sta nemško-nacionalna. Otroci so po večini še slovenske narodnosti, toda v šoli se potulčujejo in mlajši zarod postaja trdo nemški. Zrelce je v veliki nevarnosti in prehaja vidno v nemške roke. V Podkrošju, nedež od Zrelca, je dvorazredna šola z 88imi otroci in z nemško mislečim učitelstvom. Učitelja je sicer po rodu Slovenka, toda se ne zaveda dosti. V glavnoznanem Grabštanju je popolnoma nemška štirirazrednica s popolnoma slovenskimi otroci, a z najzagrizenejšim nemškim učitelstvom. Otroci je 250. V Tidenj vasi, kjer stanujejo še po večini Slovenci, je popolnoma nemška dvorazrednica s 100 otroci in nemškimi učitelji. V Pokrčah je trirazredna nemška šola, na kateri poučuje dva nemško-nacionalna učitelja in ena učiteljica 150 otrok, ki so skoro brez izjeme slovenski. V Timenici je nemška dvorazrednica s 120 otroci, po večini Slovenci. Učitelstvo je nemško. Kraji severno od Celovca, Gospa Sveta, Karnski Grad, Biatograd, St. Martin, St. Peter so se jekom zadnjih decenijev skoraj popolnoma pnemčili. Šole v teh krajih so čisto nemške. Ob Vrbskem jezeru se ponemčevanje tudi buja. Št. V. Krivi Vrbi imamo popolnoma nemško šolo s 115imi otroci; med temi je dosti Slovencev. V St. Martinu nad Dholico je popolnoma nemška štirirazrednica z 232imi učenci in nemškimi učitelji. Otroci so po večini slovenski. V Porečah je nemška petirazrednica z 270imi učenci in nemškimi učitelji. Otroci je še dosti slovenskih. V Škofcih ob Vrbskem jezeru je utrakvistična dvorazrednica s 160imi otroci in nemškimi učitelji. V Rbnici ob jezeru pa je popolnoma nemška dvorazrednica z 90imi otroci in nemškimi učitelji. Otroci so po večini slovenski. V Hodišah je trirazredna šola z 150 otroci, ki so slovenski. Pouk oskrbuje nemško učitelstvo. Šola je utrakvistična. V Belčevsu je utrakvistična dvorazrednica. Otroci je 163. Učitelstvo je sicer slovensko, a nezavedno. V Kotmarivsi imamo utrakvistično štirirazrednico. Obiskuje jo 220 otrok. Učitelstvo je nemško. V Zholjah je utrakvistična dvorazrednica s 110imi učenci in nemškimi učitelji.

Sveče imajo utrakvistično dvorazrednico z 130imi otroci in nemškimi učitelji. V Bistrici v Rožu je utrakvistična trirazrednica. Otroci 130, katere poučuje nemškoniacionalno učitelstvo. V Medjem dolu je enorazrednica z 30imi otroci. Pouk oskrbuje učitelj iz Bistrice. St. Janž v Rožu ima utrakvistično dvorazrednico. Otroci pohaja v to šolo 90; poučuje jih nemškoniacionalno učitelstvo. Kapla ob Dravi ima utrakvistično trirazrednico s 180imi otroci. Učitelstvo je nemško. Slovenji Plajberk ima utrakvistično enorazrednico, na kateri ponemčuje odpadniški učitelj 94 otrok.

Prodreti hočejo Nemci tudi tukaj do Karavank in ločiti rožanske Slovence od podjunskih. Ako se ponemči ves teren od Celovca preko Žihpolj in Borovlj do Karavank, in če se Nemcem počeči tudi isti načrt pri Beljaku, tvorili bodo rožanski Slovenci še jezikoven otok, ki se v kratkem potopi v germanskem morju. Sploh je Rož jako disponiran za germanizacijo. Po naravi je Rož jako krksen in se ne imenuje zastoj rožna dolina. Na tisoče tulcev, največ Nemcev, prihaja v polletju na izlete v Rož. Ti nemškoniacionalni izletniki so skrajno kvarni slovenskemu živlu. Industrija je precej razvita v Rožu. V Borovljah puškarstva obrt, v Bistrici žična obrt, a žalibog je vse v tujih rokah. Ti industrijski podjetniki nastavljajo nemške uradnike, ki so potem glavni germanizatorji v slovenskem kraju. Ravno tako ponemčuje država pri svojih podjetjih: železnici in pošti.

Povsod nastavlja nemške uradnike in celo delavce pri železnici rabi nemške. Proti vsemu temu tujemu navalu je slovensko obrambno delo brez vse moči, ker domače ljudstvo nikjer ne more dobiti vzgoje v narodnem duhu.

Zzgojo v narodnem duhu pa more dati le zaveden naroden slovenski učitelj v šoli s slovenskim učnim jezikom. Ako koroški Slovenci to dosežemo, da bomo imeli za vsakega slovenskega otroka pouk v slovenskem jeziku, dajati po slovenskih učiteljih, smo storili največje narodno obrambno delo, ker na Koroščem je jedro narodnega vprašanja vprašanje: kako si pridobimo pravično in zakonito narodno šolstvo.

V Selah sta dve šoli, ena utrakvistična s 40 otroci, druga slovenska s 60 otroci. Na utrakvistični deluje nemški, na slovenski pa slovenski učitelj. V Vajdišah je nemška enorazrednica z 60 otroci in z nemškim učiteljem. V Borovljah, kjer se bilje med Slovenci in Nemci vroč naroden boj, pomaga v prvi vrsti ponemčevati trirazredna deška in trirazredna dekliška ljudska šola z nemškimi učnimi jeziki. Otroci so po večini slovenski. Učitelstvo je zagrizeno nemško. Otroci je 950. V Glinjah je utrakvistična dvorazrednica z 80 otroci. Učitelstvo je nemškoniacionalno. V Podjabelju imamo utrakvistično trirazrednico, ki jo obiskuje 160 otrok. V Ljubeljski dolini je ekskurziona šola, ki jo poseja 50 otrok. Pouk oskrbuje nemškoniacionalni učitelj. Šola v Šmarjeti v Rožu je utrakvistična trirazrednica. Otroci zahaja 175 v šolo k nemškoniacionalnemu učitelju. Šola v Medgorjah je utrakvistična trirazrednica s 170 otroci in nemškimi učitelji. Šola na Radušah je nemška s 100 otroci. Učitelj je nemški. Omenimo še lahko šolo v St. Jakobu ob cesti, ki je nemška, vendar pa

PODLISTEK.

Prisega.

Spisal OCTAVE FEUILLET.

„Strašno,“ je odvrnil Maurice.

Nato se je dvignila naglo: „Nobene besede več,“ je zaklicala v odločnem tonu, „nobene besede, nič več, pojte, pojte, hočem, prisegam vam, da hočem! Ukazujem vam!... Z Bogom!“

Prijela je obe njegovi roki in mu je nagubila svoje čelo.

Maurice je hladno in v naglici poljubil njene lase.

Tu pa se je sklonila k njegovim nogam, da se je nje glava skoro dotaknila peska; kakor sirta je rekla še enkrat z ugašujočim, od solz dušenim glasom: „Z Bogom!“

Tu pa jo je prijel, privzdignil in jo je dolgo, dolgo priiskal na svoje srce, na svoje ustnice.

Zgodilo se je — poročena sta bila.

X.

Markiza de Lapave je izkoristila svojo zmago z modro previdnostjo; ni zahtevala od njega, da bi se odločil službi in tako je Maurice zaprosil le za podaljšanje dopusta, kar so mu seveda tudi dovolili, ker se je hotel ženiti.

Trudila se je istotako previdno kakor nežno, da je svoji zvezi odjemala vse, kar bi moglo imeti v Mauricevih očeh kaj skrivnostnega ali krivega; objavila je svojo zaroko in jo kazala na nekaj slavnostno način.

Najprej je prosila svojo bodočo taččo, naj se preseli k njej v grad — dočim je Maurice ostal še v svojem gradu — potem je povabila k sebi — sorodnike iz Alengona, med katerimi je bilo nekaj veselih mladih žena; več prijateljev in znancev, ki so bili na povratku od dirk v Caenu ali Deauville, in moralo za nekaj časa ostati pri njej; in prebivalci sosednjih gradov so bili stalni gostje, tako, da se je njen grad napolnil s hrupom in življenjem.

Maurice, ki je bil prisiljen udeleževati se teh slavnostnih prireditev, je občutil notri v tem vrvežu biagodejen vpliv na svoje duševno stanje, ki mu je vsaj zacasnoma omamljalo pekočo vest. Polagoma se je popolnoma

udal v novi položaj in si je govoril, da so argumentacije starega župnika neoporečne, da je to usoda, proti kateri se ni boriti; usoda njegova je in mora se jej pokoriti.

In da bi potolažil samega sebe, je vžival na brezprimerni sreči svoje matere, in sledil ji je držala pokoncu brezkončna, globoka ljubezen, ki je opajala njegovo srce. In v njej, ki jo je ljubil tako strastno, ki je vse žrtvoval, je odgovarjala živa hvaležnost, toliko nežnočutnosti, tako ganljiva udanost, da je za to sladko ceno mogel prenašati svojo žalost, pekočo vest.

Markiza de Lapave je bila preveč ženska, da ne bi natančno poznala čustev, ki mu jih je vcepila; ni dvojnita torej na ljubezni Maurice, ali opazila je, kako se izgiblje vsakemu nežnemu bližanju od tedaj, ko je je, podlegši navalu čustev, dal za ročni poljub. Zdelo se je, kakor da hoče tisti trenotek, ko naj mu vdova Robertova postane kaj drugega nego prijateljica, cdlašati kolikor je možno dolgo; je bilo pa še v njem nekaj skrupeljav in pomislekov; da si gu je oboževala, se je morala vendar na skrivnem smejati njegovi slabotnosti in pričakovala je konca s čudno zmerno nestrpnostjo, ženske nagajivosti in rahle nemirnosti.

Tako je minolo nekaj tednov; dan poroke je bil določen na zadnji ponedeljek meseca septembra.

Prišel je ta dan. Dvojna cerimonija, civilne in cerkvene poroke, se je izvijala — kakor je to navada v provinci — istega dopoldne. Proti eni uri so se povrnil iz cerkve Sedaj je trebalo goste, ki so došli v precej velikem številu, zabavati preko popoldneva; sprehajali so se po vrlih, improvizirali so plesni venček ob spremljevanju klavirja; sledil je prišel čas, da so sili k obedu.

Pri obedu je bilo kakih štirideset povablencev in servirali so ga v sijajni dvorani gradu. Raztegnil se je precej pozno v noč ter je imel jako animiran potek.

Vedenje novoročencev je bilo toliko preko dneva kolikor med obedom seveda neoporečno, kajti v dobri družbi ni navada, da bi poročena takoj po poroki kazala gostem prizore medsebojnega kimenjavanja nežnosti.

Poveljnik de Frimuse in njegova žena ne bi že po svojem značaju in svojih življenjskih naziranjih megle toliko prekriti spodobnost, da bi napravljala goste za priče svoji ljubezni; toda pogledi, ki sta jih izmenjavala sedaj pa sedaj, so dajali slutiti, kaj sta si bila drug drugemu. (Dalje.)

Jo obiskuje še dosti slovenskih otrok in šola v Vetrinju, ki je tudi popolnoma nemška.

V te šole, ki smo jih tukaj našli, zahaja približno 4000 slovenskih otrok. Osemnajst šol je utraktivističnih, toda večina od teh niti utraktivistične niso, kajti učitelji po večini niso zmožni slovensčine; le semtertja se nahaja kak učitelj, ki zna dijalekt. V mnogih krajih pa so šole popolnoma nemške, kakor v Grabštanju, Žrelcu, v Pokričah na Dholici itd.

Tukaj se na neverjeten način krši člen 19 državnega temeljnega zakona od 21. XI. 67., ker se tukaj slovenske otroke sili, da se učijo drugega deželnega jezika. V celovški okolici je k ponemčenju najbolj pripomagal šola. Sedaj se trudijo Nemci z vsemi močmi, da bi ponemčili Sp. Rož. Borovlje in okolica so tista tla, za katere se bje najbolj vroč boj.

Izpreobrnjenško vprašanje v Bosni in Hercegovini.

Precejšnje razburjenje je pred kratkim dvignil v Bosni dogodek, da je neka deklica pravoslavne vere prestopila h katoličanstvu in vstopila v samostan. S pravoslavne strani se je poudarjalo, da je bila deklica nekako po nalogu sarajevskega nadškofa dr. Stadlerja proti njeni volji in proti volji njenih staršev odvedena v samostan in tako nekako nasilno pokatoličena; s katoliške strani pa se je govorilo, da je deklica prostovoljno prestopila h katoličanstvu in da so jo le njeni domači siloma hoteli odvračati od tega koraka. Sedaj pa je izdal tiskovni urad skupnega finančnega ministrstva o tej stvari obširno uradno-poročilo, iz katerega posnemamo naslednje podatke.

Sredi meseca marca t. l. je naznanilo pravoslavno eparhijsko cerkveno sodišče deželni vlad, da je dne 12. februarja t. l. izginila z doma 22letna Gjurgijinka Pavlovičeva in da se baje nahaja v nekem sarajevskem samostanu, in zahtevalo, da se deklica izroči svoji materi. Če pa bi bila med tem prestopila h katoliški veri, naj se jej ukaže, da izpolni tozadevne zakonite formalnosti.

Deželna vlada je uvedla preiskavo. Dekletova mati je povedala, da je deklica izginila omenjeni dan od doma, vstopila v neki samostan, prestopila h katoličanstvu in do bila novo ime Margarete in baje potem odšla v neki samostan na Dunaj. Preiskava ni mogla dognati dekličinega bivalističnega. Dne 10. septembra t. l. pa je mati opazila v Sarajevu na ulici med novinkami samostana „služabnic Jezuškovih“ svojo hčer, jo ustavila in jo začela grajati zaradi njenega bega od doma. Ta prizor je opazovalo več Šebov, med njimi tudi poslanca dr. Ljubibratič in Gašić. Kmalu nato ste prišli dve sestri iz onega samostana na policijo in ovadili, da je njihovo novinko Margareto odvedla njena mati. Za njima sta prišla omenjena poslanca in tudi zahtevala intervencije, da bi se Gjurgijinki ne preprečevalo vrnitev v hišo njenih staršev in da bi bila varna pred eventualnim nasilstvom katoličanov. Oblast je zagotovila, da prepreči vsako nasilje.

Medtem je Gjurgijinka vprilo svoje matere in očma ter vladnega komisarja izpovedala pri pravoslavnem metropolitu Letici, da je sama šla k nadškofu dr. Stadlerju v svrhu prestopa in da jo je le-ta poslal na svoje potestvo pri B. S. Samcu, kjer je ostala štiri mesece in prestopila h katoliški veri. Oj tamkaj je prišla v sarajevski samostan. Vladni komisar je nato izjavil Gjurgijinki, da jej oziroma na njeno polnoletnost nihče ne more braniti prestopa h katoličanstvu, da pa mora pri tem izpolniti določbe konverzijske odredbe. Gjurgijinka je nato slekla samostansko obleko in odšla z materjo domov. Vendar pa je hotela ostati katoličanka.

Isti dan se je pritožil naškoj dr. Stadler pri načelniku deželne vlade zaradi ugrabitve Gjurgijinke Pavlovičeve. Načelnik ga je zagovnil, da bo oblast pazila na to, da se ne bo kršil zakon in da se prepreči vsako nasilje. Prihodnji dan je vlada obvestila nadškofa in pravoslavnega metropolita, da je Gjurgijinka polnoletna in da je pred zakonom še vedno pravoslavne vere, ker se njen prestop ni izvršil v smislu določb konverzijske naredbe. Metropolit Letica je vzel to izjavo na znanje, naškoj dr. Stadler pa je protestiral in izjavil, da poda ta protest tudi pismeno.

Vkljub temu protestu pa je zaukazal nadškof dr. Stadler župniku Predmerskemu, naj gre z Gjurgijinko in dvema pričama k pristojnemu pravoslavnemu župniku in mu v smislu konverzijske naredbe naznanil izstop Gjurgijinke iz pravoslavne vere. Ali je župnik Predmerski izvršil ta ukaz, se ne ve. Dejstvo pa je, da Gjurgijinka Pavlovičeva dosedaj še ni naznanila vladnemu komisarju sarajevskemu svojega izstopa iz pravoslavne vere, in to s predložitvijo tozadevnega, po pravoslavnem župniku izdanega pismenega potrdila, kakor predpisuje konverzijska naredba.

Nasprotno pa je ugotovil vladni komisar, da so Gjurgijinka doma omejevali v njeni osebnosti in na vse mogoče načine vplivali nanjo, da bi jo odvračali od njene namere, da bi prestopila h katoliški veri. Oblast je zato povabila mater in jej zaukazala pod kaznijo, naj ne omejuje prostosti svoje hčere.

V tem sta skušala poslanca dr. Ljubibratič in Gašić dobiti za Gjurgijinko potrdilo v Podstrog ali Gajnice, nakar so jima odgovorili, naj pride sama ponj. Ker sta trdila, da Gjurgijinka ni prav pripravi pameti, trdi fizik dr. Jojčić, ki je na željo metropolita Letice govoril z Gjurgijinko, da je pri pravi pameti.

Dne 11. septembra je Gjurgijinka izjavila pred metropolitom in vladnim komisarjem, da noče niti v Podstrog niti v Gajnice niti k svoji materi, ali v kako drugo srbsko hišo. Prosila pa je vladnega komisarja, naj jo puste nazaj v samostan, ali pa naj jo zapro v zapor, da se osvobodi ravnanja svojih staršev. Stvar se je uradno protokotalirala. Gjurgijinka je odšla pod oblastvenim varstvom na kolodvor in se nahaja sedaj, kakor je izvedela deželna vlada, zopet v nekem samostanu.

Z ozirom nato, da je Gjurgijinka Pavlovičeva polnoletna in pri pravi pameti, se jej prostovoljno izvoljeno bivanje v katoliškem samostanu ne more zabranjati. Dokler pa svojega prestopa v drugo vero ne izvrši v smislu zakonitih predpisov, ostaja kot bosensko-hercegovačka deželanka pred zakonom srbsko-pravoslavne vere.

Omenjena konverzijska naredba je bila z ozirom na deloma polzkušene, deloma pa tudi res izvršene izpremembe verskega izpovedanja izdana 30. junija l. 1891. Naredba ne tiče dopustnosti izpremembe verskega izpovedanja, ki je nihče ne pobje, temveč ima le namen, da preprečuje razne nepravilnosti in pregreške, ki so se večkrat dogajali ob takih prilikah. Naredba nalaga prestopniku, da zaprosi pri svojem lastnem dušnem pastirju za odpustitev iz dotedanje svoje verske zaveze. Ta določba daje priložnost duhovniku, da prestopniku najdlje tekomi tri tedne temeljito in opetovano pouči o cerkvenih posledicah njegovega koraka. Če pa se ne da dotedanjemu dušnemu pastirju prilika za to intervencijo, se ne sme izvršiti sprejem v novo versko družbo.

Vsak prestopnik proti določbam konverzijske naredbe se kaznuje, če ne spada pod kazenski zakon, z globo 20 do 200 K, v slučaju neizterljivosti pa z zaporom.

Potemtakem je le še treba, da se končno izvede že uvedeno kazensko postopanje proti onim osebam, ki so zakriville prestop konverzijske naredbe, dočim pa je stvar, kolikor zadeva prestop Gjurgijinke Pavlovičeve sam na sebi končana.

Upravne oblasti in zlasti vladni komisar sarajevski so ravnali v tej zadevi popolnoma korektno in zakonito.

Tako uradno poročilo. Radovedni smo le, kdo vse bo kaznovan zaradi prekršitve določb konverzijske naredbe?

Domače vesti.

Cesarjev imendan. Povodom včerajšnjega imendneva cesarjevega se je vršila v prestolnici pri Sv. Justu slovenska služba božja, ki so se udeležili poleg namestnika princa Hohenloheja in mestnega župana dr. Valerija zastopniki vseh vojaških in civilnih oblasti.

Slovenska služba božja se je vršila tudi v srbski pravoslavni cerkvi.

Kulturni škandal. Ko je naše gledališče ob koncu lanske sezone uprizorilo Smetanovo „Prodano nevesto“ in je k tej uprizoritvi povabilo tudi italijanske umetniške kritike, je pisala nato o tej operi v našem gledališču ugledna italijanska revija za gledališko umetnost in literaturo „L'Arte“, v svoji majnikovi številki sledeča:

„Vijudno povabljeni smo prisostvovali v slovenski gledališki dvorani jako dobri uprizoritvi komične opere „Prodano neveste“, deo slovitega češkega skladatelja Friderika Smetane in moremo z zadovoljstvom konstatirati, da se je delo genialnega glasbenika s svojo bogato melodično žilo in najslajšo domotožno lepoto izvajalo dostojno ob napeti pažljivosti in občudovanju poslušalstva. Na malem odru se je izkazala priprava in učinek raznih slik v kretanjah ansabla in v razporedbi skupin, zlasti v nastopu komedijantov, kot navdahnjena s čistim in globokim umetniškim čutom in urejena z dobrim ukusom. V vsem se je končno kazala srečna roka izbornega in res umetniškega vodstva.“

Kakor smo že omenili, je opera šaljivega značaja s svojo kristalno čisto glasbo, moderno v zamisli, a ne preobremenjeno z ekusivno sonornostjo, oživiljena z blestečim nizom melodičnih biservov, ugajala kar najbolj. Dopržena izvedba je prispevala svoje k sijajnem uspehu. Vrih in disciplinirani orkester je pod sigurno taktirko kapelnika Mirka Polića podal najboljši muzikalni komentar“...

Ponosni smo bili tedaj na to laskavo oceno uglednega italijanskega strokovnega lista in z zadovoljstvom smo gledali v bodočnost našega gledališča, našega eminentno kulturnega zavoda, prepričani, da bo mogel naš narod črpati iz njega v njegovem nadaljnjem razvoju čim dalje tem bolj popolne, tem bolj globoke, tem bolj plemenite užitke lepe umetnosti.

V svesti si te svoje vzvišene naloge si je vodstvo našega gledališča sestavilo tudi za letošnje sezono načrt, ki je moral razveseliti vsakogar, komur ni beseda o kulturni prazna pena. Imena najboljših avtorjev vseh prvih kulturnih narodov, ki dičijo ta načrt, so dokaz, da je stremenje našega gledališča velekulturno, da gre za visokimi cilji omike in olike. In naše gledališko vodstvo je v tem svojem stremljenju poseglo tudi tja, kamor so se hodili učiti vsi moderni narodi, v dvatisočletno kulturo solnčne Italije, da odpre našemu ljudstvu pogled v čarobno kraljestvo lepe umetnosti italijanske. Že takoj za prvo predstavo, uprizorljivo lepega dela hrvatskega pisatelja Tucića, drame „Golgota“, naj bi se oglasila z našega odra divna opera italijanskega skladatelja Puccinija — „Madame Butterfly“ („Metulček“).

Mislili smo dosedaj, da je lepa umetnost, svobodna hčerka božja, last vseh narodov, upali smo, da se sme na njeni lepoti naslanjati vsak, prepričani smo bili, da ga ni človeka na svetu, ki bi se drznil celo na tem polju zastavljati pot po kulturni hrepenečemu narodu; toda molili smo se!

Tisti Italijani, ki s takim ponosom poudarjajo svojo dvatisočletno kulturo, ki se s prav takim ponosom imenujejo učitelji narodov v civilizaciji, tisti Italijani, ki so bili pripravljivi zastavo kulture in civilizacije celo z oboroženo roko ponesti preko morja v libijske puščave: prav isti Italijani so sedaj zagrešili tako sramotno nekulturen, naravnost herostratski čin, da njegova sramota kriči doneba.

Lepo, čisto božansko umetnost so odeli v omazane cape politično strankarske vlačuge in oddajajo jo ali odrekajo po svoji politični lju bezni ali političnem sovraštvu!

Prepovedali so uprizoritev Puccinijeve opere v slovenskem jeziku v Trstu!

Dramatično društvo je prejelo včeraj, torej dan pred uprizoritvijo opere, ki je bila za uprizoritev popolnoma pripravljena, od tržaškega zastopnika milanske trdke, v katere lasti je opera Schmidia, odločno prepoved uprizoritve opere, v slovenskem jeziku v Trstu obenem z zagrožitvijo vseh pravnih posledic.

Ne gre tu torej za uprizoritev opere kot take, ne, temveč le za uprizoritev v slovenskem jeziku, in to v Trstu. Opera se je peja v Ljubljani v slovenskem jeziku brez zadržka in potemtakem že ni slovenski jezik kot tak oni zadržek, vsled katerega so prepovedali uprizoritev, temveč edino le dejstvo, da bi se pela opera v slovenskem jeziku v tistem Trstu, ki ga smatrajo naši narodni nasprotniki za čisto italijanskega. Vodilo jih je torej v tej prepovedi tako besno politično strankarsko sovraštvo proti nam tržaškim Slovincem, ki jim narekuje vse one nizke, prostake čine, s katerimi se odlikuje v političnem boju proti nam tržaška laško-liberalna stranka.

Zanesli so na polje umetnosti svojo ostudno političnostrankarsko gonjo!

Česa takega je pač res zmožen edinoletisti tržaški Italijan, ki skriva pod ukradenim plaščem dvatisočletne rimske kulture vso omazano goloto največjega barbarskega divjaka!

Poskrbeli bomo za to, da ta herostratski spresramotni čin tržaškega Italijanstva kulturnemu svetu ne ostane prikrit.

Našemu občinstvu priporočamo, da se naj ne razburja vsled tega najnovejšega pojave tržaško-italijanske kulture, temveč naj v odgovor na to še bolj vzljubi svoj prvi kulturni zavod, naše slovensko gledališče.

Ker je prepoved prišla v zadnjem trenutku, more gledališko vodstvo nadomestiti operno predstavo le z dramsko, in zato se ponovi drevi Tucičeva drama „Golgota“.

Kaj je „Narodni dom“? Nekako takole približno smo že vedeli, kaj je pravzaprav „Narodni dom“ za nas tržaške Slovence. Kolikor toliko so nas poučili o tem tudi naši domači gospodje zabavljači, ali popolnoma na čistem pa si le še nismo bili. Bilo je treba vse drugih mož, da so nam odkrili, kaj pomenja za nas „rovtarsko in kmetavzarsko pleme“, kakor nas blagovolijo imenovati naši ljubi italijanski sosede, naš „Narodni dom“. Našel se je človek med Italijani, in to je eden tistih slavnih Italijanskih časnikarjev, ki so v zadnjih časih klatili zvezde z nebes in kopali ogenj iz pekla, da bi s prvimi venčali Italijansko nedolžnost v našem Primorju, z drugim pa požgali vse ono, kar ne verjame v angelsko čistost laškoliberalne kamore in renjikoških pičljakov. Poleg Barzinija v milanskem „Corriere della sera“, spuška v svet svoje bombe neki Gayda v turški „Stampi“. In ta Gayda, ki nima niti pojma o nas Slovincih in o našem dejanju in nehanju, je opisal in še opisuje Italijanskemu svetu nas Slovence. Da vidijo naši čitatelji, kakšni smo in kaj

imamo, jim torej podajamo nekaj te „gay-doline“.

Središče slovenskega gibanja v Trstu je „Narodni dom“, kjer se zbira mala slovenska manjšina. Tu je sedež vseh manjših slovenskih društev, raztresenih po „Veneziji Glialij“. Narodni dom je neka čudna oblika političnega udruženja, ki se nahaja v vsakem važnejšem središču in predstavlja nadaljnji razvoj takozvane „čitalnice“, ki skriva pod svojim nedolžnim imenom najbistvenejše jedro političnega kluba.

Te čitalnice so raztresene po vseh vasicah, ustanovljene po advokatih in uradnikih in tako združujejo vse narodne moči, da se ne porzube. „Narodni dom“ v Trstu stoji na čelu vsem tem malim slovenskim narodnim društvom. „Narodni dom“ pa v gospodarskem pogledu ni uspeval, zato so mu priključili hotel „Balkan“, ki pa nosi zelo malo. „Narodnemu domu“ pa prihajajo podpore od zunaj iz neznanih virov!

V zvezi z „Narodnim domom“ je list „Edinost“, ki vodi vse slovensko narodno gibanje ne samo v Trstu, temveč tudi po vsej Istri, ki organizira propagando, volitve ter študira in upravlja korake, ki jih mora storiti stranka. Iz „Edinosti“ se je pred šestimi ali sedmimi leti porodila „Narodna delavska organizacija“, ki šteje danes štiri tisoč članov, uvrščenih v razne strokovne skupine zidarjev, železničarjev, ladjedelalskih delavcev. Iz teh društev se potem odcepajo druga društva, športna, zadruga, konsumna. Obstoji tudi organizacija slovenskih služkinj, v kateri se uče služkinje zahtevati od svojih gospodarjev, da spoštujejo njihovo slovensko prepričanje.

„Narodni dom“ nadalje posreduje, da prihajajo v Trst mladi slovenski odvetniki, ki dobivajo posebne podpore, in jim skrbi za kljentelo. V „Narodnem domu“ posluje tudi posredovalnica za službe in delo. In kedar je v Trstu potreba delavcev, jih preiskrbi Narodni dom od zunaj. Dokaz: V letih 1900 do 1910 se je izselilo iz Koroske 14 700 Slovencev, iz Kranjske pa 14 941 in ti so vsi prišli v Trst in okolico, ker je naraslo število Slovencev za 28 412. Ta posredovalnica je delovala nekaj let tajno, sedaj pa deluje javno. „Edinost“ priobčuje njene objave. Slovenci nič več ne skrivajo svojega načrta, da hočejo odvzeti službena mesta in kruh Italijanom na vsak način.

V Trstu je slovenski delavec popoln krumir. „Narodna delavska organizacija“ v „Narodnem domu“ je tipična žolta organizacija. Če izbruhne štrajk, takoj ponudi podjetnikom svoje ljudi, da bi izpodrinila Italijane. Socijalistom se ni posrečilo ugonobiti slovenske organizacije, ki dela le na pridobitev Trsta, da izrine Italijane kot narod.

Mislimo, da je za enkrat dovolj. Radi bi le vedeli, kdo je temu „slavnemu“ Italijanskemu žurnalistu tako lepo opisal naš „Narodni dom“ in njegovo delovanje? Ko bi ta „slavni“ Gayda vedel, kako prisrčno se bodo smejali tržaški Slovenci tem njegovim neumnostim, bi pač s prav takim prisrčnim veseljem prislonil par poštenih klofut od vsake strani tistemu, ki ga je tako imenitno naifarbal. Kot skrajno vesten in natančen, poleg tega še slaven žurnalist je pač res lahko ponosen na to svojo vestnost in natančnost!

Nenaravna je zveza med Italijani in Nemci. To poudarjamo mi vedno. Seveda pridigujemo to jasno resnico gluhim ušesom na italijanski strani, dasi je očitno, da zveza Italijanstva z nemštvom ne odgovarja sodobnim interesom Italijanov, kakor tudi ne zgodovini do rimskih časov nazaj. Ni krivice Italijanskemu življu, v kolikor so njegove narodne aspiracije opravile ne in v soglasju z zakoni, ampak le hegemonistični požretnosti tukajšnje zločinske klike. Gospodstvo klike se maja in hče rešilne bilke v zvezi z Nemci, a tega ne misli ta svojat, da bodo Nemci „reševali“ to ozemlje — za-se in ne za Italijane!! Dobro pripominja „Slovenski Branik“: „Se tedaj, ko so Nemci nosili rogove na glavi, so jim predniki Italijanov, stari Rimljani, prisegli večno sovraštvo. Predsednik rimskega senata je odgovoril nemškemu poslancem: „Pustite to zemljo, ki ni vaša; večna meja med nami in nami naj bodo Alpe“ (Livij XXXIX.). Sedaj so potomci starih Nemcev rogove svojih pradedov nasadili potomcem starih Rimljanov“.

Čuvajmo svoje gospodarske organizacije! Resnično besedo je izpregovorila „Edinost“ v petkovem izdanju pod gornjim naslovom. A ne le resnično, ampak tudi potrebno, kajti tisto večno zbadanje in sumničenje naših gospodarskih organizacij radi vsake malenkosti bi moglo imeti usodne posledice. Kajti znano je, kako lahko je javnosti, ki navadno sodi površno,

ÚSTŘEDNÍ BANKA ČESKÝCH SPORITELEN PODRUŽNICA V TRSTU
via del Ponterosso 5. — via Nuova 15.
Vloge na knjižico 4 1/2-5% } po odpoved-
Premijne vloge 5% } nem roku.
Stalne vloge in vloge po tekočem računu
po dogovoru najugodnejše.
VADILJE KAVCIJE --- MENJALNICA.
Uradne ure od 9.—12. dop. in 2.13.—5. pop.

sugerirati nezaupanje. Saj smo doživeli nedavno temu klasičen eksperiment. — Teda namreč, ko je bil „Piccolo“ začel se svojo infamno kampanjo namigavati, kakor da ni pri naši „Tržaški posojilnici in hranilnici“ vse v redu. Dasi so naši javni listi takoj nastopili proti tem popolnoma neutemeljenim, da, direktno lažljivim sumničjem, je bilo vendar naših ljudi, ki so se dali zbežati in začeli dvigati vloge pri „Tržaški posojilnici in hranilnici“. — Res, da ni bilo izdatne nesreče, ali kaj bi bilo, če bi se bila dala zavesti masa ujožnikov?

To naj si malce predstavijo tisti večni napadalcji; morda bodo umeli potem, kako grešna nepremišljenost — da ne rabimo hujega izraza — je to, če se le iz nagajivosti, ali radi osebnih momentov izvajajo take nevarnosti za naše gospodarske zavode.

In ravno proti isti posojilnici, ki najbolj podpira razne naše institucije, posebno kulturne, a tudi druge! Mari ne gre hranilnici in „Trg. obrti in zadrugi“ v prvi vrsti zasluga, da imamo danes uzočno vodjen učen zavod, ki smo ga v Trstu, kakor prvem trgovskem mestu, potrebovali kakor riba vode: našo krasno procvitajočo trgovsko šolo? Mari ni po velikem delu zasluga tega zavoda, da je ostal Griljan slovenska posest — ta krasna pozicija ob Adrijani z mnogo obetajočo bodočnostjo? Vsi, ki umejo važnost kulturnega napredka, občutimo največje zadoščenje na lepem razvoju našega gledališča. A kje bi bila, oziroma kaka bi bila ta institucija brez podpore od strani hranilnice? To velja tudi za „Sokol“! Ona je — temu pritrudi vsakdo, ki ve, v kakih razmerah se je moralo nekdanji potikati to naše važno društvo —, ki je omogočila „Sokolu“ do takega razvoja, da sedanjí prostori res absolutno ne zadoščajo več.

Izpodbopavanje zaupanja do takih zavodov ni le krivično, frivolno, ampak direktno herostratsko. Napadalcji naj le pomislijo, da propadanje naše gospodarske organizacije bi bilo v začetek konca vsemu našem narodnemu in političnemu snovanju.

A da ne bo kakega insinuiranja, češ, da se tu pere kak prizadeti odbornik ali funkcionar, dodajem tu svoj signum.

M. C—č.

„Arbeiter Zeitung“ ponavlja vsi tisto ganljivo zgodbo o nedočno aretiranem renjškolu Italo Reginju, kako so ga v Trstu zvezanega peljali v zapore, kako so ga potem — po posredovanju njegovega očeta — zopet priveli na policijo, kako da mu niso dovolili, da bi govoril s kakim advokatom ali sodnikom, kako da mu niso hoteli povedati vzroka aretacije, kako da so ga tam izmerili po Bertelonovem zistemu, kako so ga potem izpustili na svobodo, veleč mu, naj tekom 24 ur zapusti Trst, kako da je hotel rekurirati, a so mu odgovorili, da b v tem slučaju moral ostati v zaporu do rešitve rekursa, in kako da je, slednjič, Reginj raje odkuril iz Trsta.

Zares ganljiva storja, ki pa boluje na neki mali okolnosti: da namreč ne pripoveduje resnice. Ker resnica je ta, da so Reginja aretirali v sled rekvizicije italijanskih oblasti!

Da laški fredentovski listi pošiljajo take romane in pravljice v svet, se ne čudimo, ker zasledujejo s tem svoje namene. Hočejo pač zavladati javnost, da bi se jej lasje ježili radi krutega postopanja avstrijskih oblasti z Italijani. Sosebno bi hoteli kazati sedanjega tržaškega namestnika kakor kakega Torque med ali srednjeveškega inkvizitorja proti renjškolu in proti domačemu italijanskemu elementu. Hočejo konservirati našim pokrajinam tisto renjškolsko kafamiteto, da si je v pre mnogih slučajih v nesrečo za javno varnost, imetje in neredko tudi za zdravje in življenje domačega prebivalstva. Kajti vedeti treba, da je slučaj onega Reginja tipičen za moralne kvalitete v vrstah teh renjškolo. Velik del njih ne žive tu niti pod svojim pravi imenom, ker tvorijo častito družbo italijanskih delikventov: ali so prišli iz zaporov, ali pa jih italijanske oblasti iščejo, ker imajo prava navajati razne račune žaljmi.

Ali kamor so dobro došli tudi oni, da množe tu „neodrešeni“ element. In da jih italijanski listi — in za njimi tudi razni nemški — jemljejo v svoje posebno varstvo, je umevno. Saj je to v njihovem programu, saj je to življenski interes kamore. Ali listi a la „Arbeiter Zeitung“, ki se nam tako rada prezentira kakor reformatorica buržoazjskih uredb in čuvarica morale, bi morali biti vendar nekoliko previdnejši, da ne bi sedali na ilmanice takim impertinentnim izmišljotinam italijanskih nacionalističnih — avaristov in političnih kativitezev.

Pismo ministrskega predsednika grofa Stürgkha, ki ga je pisal dunajskemu poročevalcu milanskega „Corriere della Sera“ v zadevi tržaških namestniških odlokov, je dalo tudi „Piccolo“ povod, da je priobčil daljši članek, v katerem pretresa to pismo in pripomljuje, da vljudni način, v katerem je pisano pismo, kaže na to, da vlada ne misli na kako poostreitev sedanjega položaja, in to dejstvo da je v resnici zadovoljivo. Nikakor pa ne ugaja „Piccolo“ trditve grofa Stürgkha, da vlada postopa napram

Italijanom popolnoma v smislu zakona in da spoštuje italijanski živelj v vsej oni meri, ki mu gre po njegovem visokem kulturnem in gos. odarskem razvoju.

„Piccolo“ pravi, da grof Stürgkh nikakor ni dokazal te svoje trditve, temveč da je stvar ravno narobe, kar je prav v zadnjih dneh dokazale časopisje v Italiji po svojih najodličnejših zastopnikih. Ti zastopniki laškega časopisja se sicer morda res niso mogli tekom svojega partedenskega bivanja v Trstu natančno poučiti o vsaki stvari, o kateri so pisali, toda „Piccolo“ in drugi tukajšnji časopisi so vendar skozi leta in leta nagradili toliko gradiva, da mora zadostovati za temeljito izpoznanje položaja, v katerem se nahajajo Italijani v Avstriji.

Bravo! To pa to! To je pa v resnici najboljši, najzanesljivejši vir, iz katerega je mogoče črpati resnico o položaju Italijanov v Avstriji! „Piccolo“, čigar v nebo kričeča pristranost je tako znana po vsem božjem svetu — poznajo jo celo tudi v Italiji — da se njegove trditve povsod sprejemajo z največjim nezaupanjem, tisti „Piccolo“, ki mu gre v vsaki stvari, ki se le količkaj tiče nas Slovencev, naravnost ime zlobnega lažnika in obrekovalca: ta „Piccolo“ naj bi bil najzanesljivejši vir za informacije o razmerah na Primorskem in zlasti v Trstu! In celo avstrijska vlada naj bi se morda informirala o teh razmerah pri „Piccolu“, informirala pri kozlu, ki bi hotel biti vinar, kakšen je vt, ko ga je itak že vsega obgrizel! Ne vemo, ali naj imenujemo to le smešen napuh, ali usmiljeno vredno duševno revščino?

Sicer pa velja prav isto za „Piccolo“ tudi glede končnega njegovega zaključka, s katerim izraža upanje, da bo duh, ki vlada v pismu ministrskega predsednika grofa Stürgkha tudi novi duh vlade. Da, kako je že pisal grof Stürgkh: „Z vsi odločnostjo zavračam mnenje, da bi bile državne oblasti manje prilazne napram italijanskim državljanom, ali napram avstrijskim državljanom italijanske narodnosti!“ Tako je pisal, in vsa njegova vljudnost ne izbrše odločnosti teh besed, v katerih je zapisano več kot jasno, da so neresnične vse one trditve odličnih italijanskih časnikarjev z njihovim informatorjem „Piccolom“ vred, da bi se bila s tržaškimi namestništvimi odloki zgodila Italijanom kaka krivica.

V ostalem pa bodimo odkriti in le povejmo, da na vljudnost ministrskega predsednika ne ibriše dejstva, da ministrski predsednik nima časa za ustmenirazgovor z onim italijanskim žurnalistom, niti pol ure, niti deset, niti pet minut! Naj se torej tolaži „Piccolo“ z vljudnostjo ministrskega predsednika; mi se tolažimo z njegovo tako odločno poudarjano — pravičnostjo!

Komična dogodbica. Prejeli smo: Nekega večera sem bil v kinematografu Edison. Čakajoč v predvorju, se je prigušal tja tudi neki pijani izvošček, pustivši konja in kočijo na ulici. Ker je bil mož preglasen, ga je osebe prilazno opozorilo, naj ne dela zgage. Pijani pa se ni pomiril, pač je začel še bolj vpiti, razgrajati, ter groziti osobju, da jih da izgnati v Italijo. Ker ga niso mogli vkrotiti, je nastopil redar in odvel junaka na redarstveni urad. Radoveden, kako se je stvar končala, sem poizvedoval na pristojnem mestu in doznal, da ome njeni razgrajati nima dovoljenja za izvirne vanje obiti izvoščeka in da je on sam — rerj kolo! dočim so vsi, ki im je grozil z izgonom — avstrijski državljan!

Usoden banket. Poročajo nam: Dne 27. m. m. so imeli tukajšnji renjškoli neki banket, na katerem se je napivalo domovini, kralju in tudi kritiziralo vse, kar ne ugaja renjškolu v Trstu. Med banketisti je bil tudi oni famozni Italo Reginj, ki je bil naslednjega dne na zahtevo italijanskih oblastev izgnan in izročen karabinerjem. In kakor doznajamo, je ravno ta banket navel oblasti na njegovo sled. Je bil pač kak — izdajca med njimi. Kakor ste že poročali, je bil Reginj uradnik pri Oehlerju na Corsu. Reginj si menda zapomni, kdaj je banketiral v Trstu!

Loterijske številke, izrebane dne 4. oktobra:

Linc	20	23	1	40	27
------	----	----	---	----	----

Zdravnik dr. J. Pertot
naznanja,
da ne sprejema do
ponedeljka, 13. t. m.

Dr. D. KARAMAN
specijalist za notranje bolezni in za bolezni na dihalih (gri in nos)
ordinuje na svojem stanovanju v Trstu,
Corso št. 12
od 11 1/2 do 1 1/2 in od 4 1/2 do 5 1/2 popoldne.
TELEFON 177/IV.

Nova trgovina

„All' Industria inglese“

„PRI ANGLEŠKI OBRTI“

ulica S. Caterina šte. 7 (zraven trgovine Josipa Speharja)

Velik izbor oblek za moške in dečke.

Angleški ranglan, paletots zadnjih novosti, kožuhovine.

BOGAT IZBOR oblek, normanskih kostimov in sukenj za otroke.

Telovniki „FANTAZIJA“.

Cene, da se ni bati konkurence

JOSIP STRUCKEL

Trst, vogal ul. Nuova-S. Caterina

Nov prihod volnenega blaga za moške in ženske, zefir, batist in perljiva svila za jopice.

Svilena in okrasni zadnje novosti velik izbor izgotovljenega perila in na metre, spodnje srajce moderci. Veznine in drobnarije, preproge, zavese, triži po izjemno nizkih cenah.

Dr. Korsano

Specijalist za sifilitične in kožne bolezni

ima svoj ambulatorij

v Trstu, v ul. San Lazzaro št. 17, I.

(Palazzo Diana)

Za cerkvijo Sv. Antona novega.

Sprejema od 12. do 1. in od 6 1/2 do 7 1/2 pop.

ženske od 5 do 6 popoldne

Zobozdravnik

dr. Hinko Dolenc

se je preselil iz ulice Sv. Lazarja

v ulico Valdirivo št. 27.

Ordinira in sprejema od 9-1, 3-4.

Dvigalnik na raspolago.

ARTURO MODRICKY

Prodajalica manuf. blaga in drobnih predmetov

Trst, ul. Belvedere 32.

Zaloga perila, zefirjev, batistov, perkala, trojnika, steznikov, naprsnikov, spodnjih srajc vseh kakovosti in cen, ovratnic, ovratnikov, manšet, srajc, dežnikov, čipk, trakov in drobnarij v popolni izbi.

Neverjetno! Krčmarji pozor!!

Fino olje po 96 vin, liter dostavlja na dom

slov. tvrdka A. Furlan

Trst, ulica Giulia šte. 72.

Specijaliteta: namizno oljčno olje iz krajev Lucca, Nizza in Marsilja. Posebno priporoča pravo mlo za perilo; vinski kis. Poštne odpošiljatve. Poštne odpošiljatve.

Neverjetne cene

KRASNI ČEVLJI

IZREDNA TRPEŽNOST

Moški, jako elegantni čevlji K 9-50 in 12-50. Ženski čevlji, krasnih oblik K 9-50 in 12-50. Vsled pozne sezone se prodajajo različni ženski čevlji, modernih oblik, ki so stali prej od 11 do 15 K sedaj s 30 do 40% popusta, t. j. po edini ceni 8 kron par.

Tovarna Alfred Fränkl
Čevljarnica

MÖDLING

TRST - Corso šte. 27.

Podružnica:

ulica Cavana šte. 11

(vis-à-vis ul. Madonna del Mare)

Dr. PEČNIK

(Dr. PETSCHNIGG)

TRST, VIA S. CATERINA ŠTEV. 1.

Zdravnik za notranje (splošne) bolezni. 8-9 in 2-3 in specijalist za kožne in vodne (spolne) bolezni: 11 1/2-1 in 7-7 1/2

Fratelli Rauber

Trst, ulica Carducci 14 (ex Torrente)

Zaloga ustrojenih kož.

Velika izbira potrebščin za čevljarje. — Specijaliteta potrebščin za sadlarje.

Čast nama je javiti cenjenim odjemalcem, da sva tazširila naju trgovske prostore s tem, da sva uredila za trgovino tudi

prvo nadstropje.

Pri tej priliki sva se preskrbela z raznimi novostmi blaga zimске sezone, le boljše vrste in kakovosti iz najznamenitejših tovarn. Postrežba točna.

Ravnokar so nama došle krasne novosti raznovrstnih zaves, kakor:

BONNE FEMME čipkaste in z našivi kakor tudi vsakovrstne STORES čipkaste in z našivi na posteljna pregrin DRAPERIJE čipkaste in z našivi njala in vsakovrstne VITRAŽE čipkaste in z našivi preproge. Cene zmerne Lastna delavnica šivanib odev (kovtrov).

Zaloga žime in volne. — Zmerne cene.

Križmančič & Breščak,

Trst, ulica Nuova št. 37. - Telefon 15-12.

Vzorce pošljamo na zahtevo franco.

Vzorce pošljamo na zahtevo franco.

RESTAVRACIJA

AURORA

Trst, ulica Carducci št. 13.

Vsak večer od 7. do polnoči
velik koncert

pri katerem sodeluje

orkester čeških dam
LIBUŠA6 dam 3 gospodje
pod vodstvom J. A. Lastavka.
Opozarja se cenj. občinstvo na
izbrani spored različnih komadov
in narodnih pesmi.

Ob nedeljah in praznikih Matinee.

: VSTOPNINA PROSTA. :

Za mnogobrojen obisk se priporoča

JOSIP DOMINES.

Poleg renomiranega Goessovega piva se
toči pivo Reuchel-Bräu iz Kulmbacha.Najboljši in najpopolnejši
glasovirji in pianinise vkupijo najceneje proti takojšnjem uplačilu ali
na najmanjša mesečna obroka (tudi za provincije)
samo naravnost od tvorničarja

: HENRIKA BREMITZ :

c. kr. dvornem založniku

v Trstu, ulica Tor S. Pietro 2 (Belvedere)

Svetovna razstava v Parizu 1900 najvišje odliko-
vanje Avstro-Ogrske za glasovirje.

—: Katalogi in kondic. gratis in franko. —:

POZIV.

Dne 11. decembra 1907. je umrl
v Nabrežini 51 let stari Anton Penko,
vratar pri hotelu André v Nabrežini,
zapustivši krog 12000 K premakli-
vega premoženja.Kolikor znano, je isti kot bližnjo
sorodnico pustil samo eno sestro Marjo
Fakin, rojeno dne 9. 1. 1852 v Fam-
ljab, bivajočo v Trstu, o kojoj se ne
vé, je-li živa ozir. ali je pustila kaj otrok.Le toliko se zna o njej, da je leta
1872. služila v Trstu, Piazza Gadola 1.Vsi sorodniki se pozivljajo s tem,
da se prigrasijo čim prej pri c. kr.
okrajnem sodišču v Komnu in izkažejo
svoje pravice.

C. kr. okr. sodišče v Komnu odd. I.

dne 15. septembra 1913.

Odlikovani čevljarski mojster
Viktor Schenksalagatelj obuvala c. kr. doš.
: orožniškega poveljstva :priporoča svojo zalogo razno-
vrstnega obuvala za gospe, go-
spode kakor tudi za otroke.Prodaja najboljšega
voščila Fredin, Glo-
bin, cavalier in Cir.
Metodovo mazilo.

Trst, Belvedere 32

Za jesensko gnojenje je
THOMAS - OVA žlindra

ZNAMKA

ZVEZDA

najizdatnejše in najcenejše gnojilo.

THOMASOVA ŽLINDRA povzroča dobro žetev vseh žitnih vrst, vinogradov, trav-
nikov in pašnikov. — Vsled velikih uspehov na vseh krajih z gnojenjem s Thomas-ovo
žlindro, je postala ta za poljedelstvo neobhodno potrebno gnojilo.

Brez THOMAS-OVE ŽLINDRE ni dobre žetve.

Zahtevajte izrecno THOMAS-ovo žlindro, znamka zvezda in obrnite se za pojasnila
glede uporabljanja itd. na trdiko**Herman Turek & Co.**

TRST, ulica Sanità št. 8.

SVARI SE PRED MANJ VREDNIMI IZDELKI.

GIUSEPPE SIEGA
manufakturna trgovina

Trst, via Barriera vecchia št. 11.

Bogata izber angleškega blaga - batistov, perkalov, zefirjev,
panama, v vseh barvah zadnje novosti. Konkurenčne cene. Posebnost:
potrebščine za krojače.Izboljšajte promet v svoji
gostilniz izvrstnim cenim
plzenskim pivomiz Češke delniške pivovarne
v Čeških Budjejevicah.

Največja slovanska pivovarna.

Zaloga v Trstu: Schmid & Pelosi,

via della Crociera.

Pokusite pivo v slovan-
skem grandhotelu „Bal-
kan“, Trst, vojaški trg
in v slovanskem hotelu
„Lacroma“ v Gradežu.

Zaloga v Ljubljani, Zagrebu, Pali, Zadru itd.

ASSICURAZIONI GENERALI IN TRIESTE

(Občna zavarovalnica v Trstu). Ustanovljena l. 1831.

Zakladni za jamstvo dne 31. decembra 1912 K 434.367.388-47. — Glavnica za zavarovanje živ-
ljenja dne 31. decembra 1912 K 1.267.209.909-28 — Plačana povračila od leta 1831 do
31. decembra 1912 K 1.112.818.121-56.S 1. januarjem 1907. je društvo uvelo za življenjski oddelk nove glavne pogoje police nadarjena
največo kulantnostjo.

Povdarjati je sledeče ugodnosti police:

I. Veljavnih takoj od izdaja:

- a) brezplačno nadaljevanje veljavnosti police za celo vlogo, kadar mora zavarovaneec vršiti voj
službo, ako je vpisan v polah črne vojske.
- b) ako plača zavarovaneec 1° od zavarovane svote, lahko obnovi polico, ki je izgubila veljavo
vsled pomanjkljivosti plačevanja, samo da se plačevanje izvrši v roku 6 mesecev po preteku roka.

II. Veljavnih po preteku 6 mesecev od izdaja:

- a) zavarovaneec more — ne da bi za to plačal posebne premije in brez vsake formalitete — potovati
in bivati ne samo v celi Evropi, ampak tudi v katerikoli deželi tega sveta (Svetovne police).
- Društvo je zavezano plačati celo vlogo, tudi v slučaju, če pade zavarovaneec v dvoboju.

III. Veljavnih po preteku enega leta po izdaju police:

- a) zavarovaneec se oprosti plačevanja za mešana zavarovanja v slučaju, da postane nesposoben
za delo.

IV. Veljavnih po preteku treh let od izdaja:

- a) Absolutna neizpodbitnost zavarovanja razun slučaju prevare.
- b) Društvo je zavezano plačati celo vlogo, tudi ko bi zavarovaneec umrl vsled samomora, ali poska-
c) lenega samomora.

Zavarovaneec sme dvigniti posojila proti plačevanju 4 1/4 %.

Društvo sprejema zavarovanja tudi za

življenje, požar, prevažanje in ulom.

AUSTRO-AMERICANA-TRST

33 transatlantičnih parnikov.

Express Trst - Južna Amerika

2 potovanja brzega parnika na 2 vijaka

KAISER FRANZ JOSEPH I.

16.500 ton, 10.676 konjskih sil. Prepluje ocean v 10 dneh.

Odhod iz Trsta 30. okt. in 18. dec. | Odhod iz Las Palmas 6 nov. in 25 dec.

" " Napoli 1. nov. in 20. "

" " Barcelona 3. " 22. "

" " Rio de Janeiro 14. novembra

in 2. januarja 1914.

Dohod v Buenos Aires: 17. novembra 1913 in 5. januarja 1914.

Mesto K 12.- samo K 5.-

Elegantni moški ali ženski čevlji s povezami,
glasom predstojčega odtisa izdelani po novem
sacónu, z močno pribitimi podplati in vsake mere.
Za trpežnost se jamči. Vsak par K 5.— pošilja
po povzetju trdika**Leopold Schächter,**Dunaj XVI/9, Lerchenfeldergürtel N. 5.
Nikak riziko. Dovolí se menjava ali pa se vrne denar**POSOJILA**dovoljuje svojim členom življenjskega od-
delka in sicer: aktivnim uradnikom vseh
kategorij, profesorjem, učiteljem itd.,
katerih neobremenjena služnina znaša
najmanjše kron 2300.—, kakor tudi
penzionistom s pokojnino najmanjše
letno kron 1400.— proti zastambi
na služnino, oz. pokojnino in proti pri-
mernemu poročtvu pod najugodnejšimi
pogoji na 5—30 letno amortizacijsko dobo**„SLAVIJA“**vzajemno - zavarovalna banka v Pragi,
katere generalni zastop v Ljubljani,
Gospodsk. ulica 12, daje nemudoma in
brezplačno podrobna pojasnila.**Josip Trampuš**

Trst, ulica Farneto št. 11

priporoča svoje pekarije. Večkrat na
dan svež kruh.**Zaloga moke vsake vrste iz
prvih mlinov.**Vino in likeri v steklenicah. Sladščice
in biškotini. - Pestrežba tudi na dom.**Avtorizovana dunajska čela. no**

— ustanovljena —

raznija oblik, izdelovanja oblik in perila

ANA NOVAK - TRST

— ulica San Lazzaro 10, III. —

Kje se dobi ?pravi riavi sladkor 40%
sladkejši od belega ???

Pri GODNIGU, ulica S. Giovanni št. 8.

Oes. kr. priv.

Avstrijski kreditni zavod

za trgovino in obrt

(ustanovljen leta 1855). — (Glavnica in
reserve 243.000.000 kron).**PODRUŽNICA V TRSTU**

Piazza Nuova št. 2 (lastno poslopolje)

sprejme v svoje

jaklene varnostne celicezdelane od svetovne trditke Arnheim v Berlinu
sajamčene proti požaru in vlomom, pohrane
in upravljanje vrednot, kakor tudi same po-
hrano zaprtih zavojev, ter da v dotičnih jaklenih
celicah v najem: varnostne shrambe (safes) :
različnih velikosti, v katerih se lahko shranijo vred-
nostni papirji, listine, dragulji itd.Varnostne celice ne more nihče drugi odpreti
kakor stranke vzajemno z banko.Uprava in shramba vrednosti v lastnih
celicah na razpolago.

Podružnica Kreditnega zavoda sprejema

hranilne vloge na knjižice

in jih obrestuje do nadaljnjega obvestila

po 3 1/4 %

Rentni davek plača direktno zavod.

Savi se tudi z vsimi bankovnimi posli, ter
zavarovanjem proti zgubam na žrebanju.**Tržaška posojilnica in hranilnica**

Poštne hranilnični račun 16.004.

Posojila dajena vknjižbo,
na menice,
na zastave in
na amortizacijo za daljšo dobo po dogovoru.**Eskomptuje trgovske menice.****Hranilne vloge**

sprejema od vsakega, če tudi ni ud in jih obrestuje po

4 1/4 %Večje stalne vloge in vloge na tekoči račun po dogovoru.
Rentni davek plačuje zavod sam. Vloga se lahko po eno krono.
Oddaja domače nabiralnike (hranilne pušice).registrovana zadruga z omejenim poročtvom.
Trst, piazza Caserma št. 2, I. (v lastni
palači — vhod po glavnih stopnjicah).

Telefon št. 952.

Ima varnostno celico (safe deposits) za shrambo vrednostnih
listin, dokumentov in raznih drugih vrednosti, popolnoma
varno proti vlomom in požaru, urejeno po najnovejšem načinu,
ter jo oddaja strankam v najem po nizkih cenah.

Stanje vlog nad 10 milijonov.

URADNE URE: od 9 do 12 dopoldne in od 3 do 5 popoldne
izplačuje se vsak delavnik ob uradnih urah.

Manjšinsko, t. j. narodno šolstvo med Slovenci.

To je poglavje, ki dela nam Slovincem sramoto. Imamo krasno orožje v obliki državnih zakonov, a ga puščamo rjaveti. Sploh se o manjšinskem šolstvu pri nas skoraj ne more govoriti. Tudi drugi slovanski narodi v Avstriji niso dosti na boljšem. Edino Čehi so se znali oprijeti svojih pravic, ter so si jih zagotovili v svojem deželnem zakonu.

Pojem manjšinske ali narodnostne šole je razložilo najvišje upravno sodišče s svojo razsodbo z dne 2. junija 1897. št. 10786, sledeče: „Pod manjšinskimi šolami v smislu zakona z dne 25. junija 1890., št. 46, za Češko (žalibog le za Češko!) je po nameri postavodajalca razumevati tiste šole, ki naj se v mešano-jezičnih občinah, v katerih je za javni šolski pouk preskrbljeno le v enem jeziku, ustanove za šolsko potrebo drugo-jezičnih otrok.“

Slovenci si v svojih deželah nismo znali zagotoviti takih zakonov, zato se moramo opirati le na člen XIX. državnih osnovnih zakonov. Za naše dežele je merodajen glede ustanavljanja šol § 59. drž. šol. zak. z dne 2. aprila 1883., ki pravi: „Dolžnost ustanavljati šole, uravnava deželno zakonodajstvo, držeč se načela, da je vsekakor treba ustanoviti šolo povsod, kjer 1 uro naokoli po petletnem povprečju biva več nego 40 otrok, ki morajo več nego 4 km daleč hoditi v kako šolo.“

Ako spojimo ta zakon z zadnjim odstavkom člena XIX. drž. osn. zak., ki pravi: „V deželah, kjer biva več narodov, naj se javna učilišča ustanove tako, da se tudi vsaki narodnosti zadostnih sredstev, izobraževati se v svojem jeziku, ne da bi kdo bil prisiljen, učiti se drugega deželnega jezika.“ — potem dobimo jasno pravico da smemo zahtevati manjšinsko, t. j. šolo z učnim jezikom manjšine.

Pravico, zahtevati tako šolo, pa imajo v prvi vrsti starši, oziroma varuhi šolobveznih otrok. To pravico nam je zagotovila tudi najvišje drž. sodišče z odlokom dne 25. aprila 1877., ki se glasi: „Potom ustave je prebivalcem raznojezičnih krajev zagotovljena nedotakljiva pravica zahtevati, da se na njihovih ljudskih šolah poučuje tudi v onem jeziku, ki je naroden, v kraju domači in materinski za večino prebivalstva.“ — Pri tem ne odločujejo ne občine, ne krajni in okrajni šolski sveti, temveč predvsem starši, potem pa deželni šolski svet, ki izvrši take prošnje. Glasom jasnega zakona je brezpomembno, ako otroci prosilcev znajo drugi deželni jezik, da bi lahko prisostvovali pouku v tem tujem jeziku; brezpomembno je, ako so dosedaj obiskovali zasebno šolo z učnim jezikom novo zahtevane šole; brezpomembno je, ako so se starši pri ljudskem štetju vpisali za Nemce; brezpomembno je tudi, ako starši (prosilci) niso v dotično občino pristojni in da ne plačujejo nikakih občinskih doličlad. Glavno je, da stanujejo v občini in da so državni občani.

Sedaj si pa oglejmo, kako se Slovenci poslužujejo svojih pravic! Že utrakvistične šole so madež za Slovence, ker takega nestvora skoraj ni pri nobenem drugem narodu. Pomisliti je treba, da so v obmejnih krajih na Štajerskem, posebnost na Koroškem utrakvistične šole le po imenu, v resnici so grde ponemčevalke z nemškim ali nemčurkim učitelstvom, ki ne nauči naših otrok niti slovenskega čitanja in pisanja. Najmanj, kar bi mogli in morali doseči, bi bilo, da se šole razdele v dva jezikovno različna oddelka. To so dosegli celo slovenski starši pred pragom ponemčenega Maribora v Krčevini, kjer je sklenil krajni šolski svet uvesti v šolo samo nemščino kot učni jezik, kar so slovenski starši preprečili ter dosegli slovenske vzporednice. Manjšinsko šolstvo v pravem pomenu besede imamo le tisto, ki ga vzdržuje družbe sv. Cirila in Metoda. Razen v Trstu, kjer je večina družbenega učitelstva prevzela država, so ostale vse te manjšinske šole na ramah družbe, oziroma vseh Slovencev. Nemci so ustanovili s pomočjo „Schulvereina“ nebroj svojih takozvanih manjšinskih šol, posebno na Štajerskem, a vzdrževati jih je treba le par let, potem pa jih prevzame dežela.

V Ljubljani mora vzdrževati mesto Nemcem dve manjšinski ljudski šoli, med tema petrazredno deško ljudsko šolo, ki jo je obiskovalo letos le 88 nemških dečkov. Slovensko manjšinsko šolo imamo na Kranjskem le v Dragi na Kočevskem, kjer je deželni šolski svet že leta 1877. razdelil šolo v slovenski in nemški oddelki, toda učitelj za oba razreda je bil do zadnjih let nemški nacija, ki je skrbel, da slovenski oddelki hira na korist nemškemu oddelku. Istočasno se je odredilo, da se morete tudi šoli v Nemški Loki in Spodnjem Logu na Kočevskem razdeliti v dva oddelka. Za to odredbo se danes nihče ne briga, šoli sta le nemški, čeravno je v Nemški Loki 80, v Spodnjem Logu pa celo 169 Slovencev. Tudi v

drugih kočevskih krajih so močne slovenske manjšine tako (po štetju slovenskih zaupnikov) v Starem Logu 320 Slovencev, v Gotenici 168, v Novih Lazih 328, v Limopolju (Lienfeld) 234, Mali Gori 153, Stari cerkvi 168, Borovcu 127, Mozlju 236, Koprivniku 446, Kočevski reki 159, v Selah 433, v Kočevju samem pa celo 794. Vseh Slovencev je na Kočevskem 4875, čeravno so jih pri uradnem štetju našli le 1325, a vsi slovenski otroci so brez pouka v materinščini. Deželni šolski svet mirno trpi, da polnijo šole nemškega Schulvereina v Brčicah, Lazah, Rodnah itd. večinoma slovenski otroci. Tudi to sodi v poglavje „Obtožujemo vas!“

Se slabše je seveda na Štajerskem, posebno pa na Koroškem. V štajerskih mestih in deloma tudi v trgih se šolstvo na Slovence prav nič ne ozira. V Celju, Mariboru, Ptuj, Slov. Gradcu, Ormožu, Brežicah, Rogatcu, Konjicah itd. se o manjšinskih šolah za Slovence, ki imajo ponekod dejansko večino, niti govoriti ne more, ker slovenske, oziroma utrakvistične šole so le takozvane okoliške, potisnjene navadno daleč iz mesta ali trga. V mestih, oziroma trgih poznajo le nemško šolstvo. To pa tudi kraji z znatno slovensko manjšino, ki niti za okolico nimajo slovenskega pouka, n. pr. Marenberg, Radgona itd. V radgonsko strogo nemškonacionalno šolo je vsolanih pet velikih prekmurskih, popolnoma slovenskih vasi. — O Koroški je prežalostno govoriti. Nad 100.000 koroških Slovencev ima edino dvorazrednico na Jezerskem s slovenskim učnim jezikom. Slovenske vzporednice so si priborile občine Globasnica, Sele in Smihel pri Pliberku, toda tudi v takozvanih slovenskih oddelkih je učitelstvo ali nemško ali nemčurško. Zadnja leta so si krajni šolski sveti v Strojni, Št. Danielu in Vogrčah priborili pri najvišjem sodišču pravico za slovenski učni jezik, a pravico imajo le na papirju, ker deželni šolski svet noče poznati razsodbe. Slovenci v Celovcu, Beljaku, Borovljah, Pedklostru, Pliberku, Grebinju, Spodnjem Dravogradu itd. imajo le nemške šole, dočim vzdržuje velikovskim Slovincem CMD z velikimi žrtvami šolo v St. Rupertu. Značilno za slovensko brezbriznost je pač dejstvo, da sta trški občini Grebinj in Spodnji Dravograd bili do zadnjih let v slovenskih rokah, a vodilni Slovenci se niso zganili, da bi si bili zagotovili vsaj dvojezični pouk, temveč so šole v obeh trgih za popolnoma slovensko okolico čisto nemške.

Na Primorjem skrbijo za šolstvo slovenskim manjšinam CMD, ki bo imela samo v Trstu prihodnjo jesen že 35 razredov ljudskih šol in 7 otroških vrtcev. Istotako vzdržuje v Gorici poleg „Šolskega doma“ slovensko šolstvo CMD. (Dvorazrednica z otroškim vrtcem na B. ančih.) Tudi v Krmini ima CMD dvorazredno ljudsko šolo z otroškim vrtcem. Obe zadnji šoli sta dobili letos pravico javnosti ter je upati, da se breme vzdrževanja zvali z ram družbe na poklicane faktorje. Potrebne manjšinske šole bi bile še v Trzinu in Gradiški.

Iz vsega pa je razvidno, da so širši sloji slovenskega ljudstva še vedno premalo poučeni o svojih državljanskih in narodnih pravicah, ker bi po zakonu lahko zahtevali šole v svojem materinem jeziku od države in dežel. Toda kjer ni tožnika, ni sodnika, Pouk, kako si priborimo manjšinske šole, nam je temeljito podal dr. Lev Brunčko v svoji knjižici „Vse za šolo!“ Slovensko razumništvo naj bi knjižico proučilo in svetovalo svojim rojakom.

Ante Beg v „Učit. Tovarišu“.

Iz trgovske prakse.

Na kaj se mora paziti pri nakupovanju zrnja.

Zrnje mora biti popolnoma dozorelo, suho, lepe barve in mokovito.

Pri pregrizanju se mora zrno čutiti trdo in ne mehko in mora imeti tanko lupino.

Prova kranjska mizarska zadruga v St. Vidu nad Ljubljano

vpisana zadruga z omejenim jamstvom nasproti postaje Vižmarje Mizarska delavnica s strojnim obratom na električno silo.

Velika zaloga spalnih, jedilnih in salonskih oprav, vseh vrst in slogov od preprostih do najnovejših. Nizke cene, brez konkurence! Izdeluje vsa pohištvena in stavbena dela, uprave za hotele, sanatorije in druge javne zgradbe.

Zaloga v St. Vidu nad Ljubljano Filijalka v Ljubljani, Dunajska c. 28.

Ceniki na razpolago. — Proračuni in načrti — — — — — brezplačno.

Zaloga moke prve vrste

M. TRUDEN - TRST

Telefon št. 231 - Riva Grumula št. 12. - Telefon št. 231

Zastopstvo in glavna zaloga

najfinjših vrst pšenične moke in krmnih izdelkov poznanega

valjčnega mlina VINKO MAJDIČ v Kranju

Brzjavi: TRUDEN - TRST.

Brzjavi: TRUDEN - TRST.

Pekarna in odlikovana slaščičarna

M. STOPAR

Trst, ul. S. Giacomo 7 (Corso) s podružnico v ul. Farneto 6. Telefon 16 64 a.

SVOJI K SVOJIM!

Za birmo in ženitnine bogata izbor konfektov, bombonier ter vsak dan svežih slaščic.

Nicolò Cosciani

koncesioniran zobni tehnik

Trst, ulica Ponterosso 5, II.

vhod v ulici Nuova št. 15

:: Je prevzel svoje delovanje. ::

Sprejema 9-12 1/2 in 2 1/2-7. Cene zmerno.

Ivan Hervatinov naslednik

JOSIP MASUTTI

Trst, ulica Barriera vecchia 11

priporoča c. občinstvu svojo novoprevzeto

trgovino jestvin in kolonijske blaga

Specijaliteta: kava vseh vrst in cen.

Ernesta Jregnan, Trst

ulica S. Lazarja št. 17.

Skladišče kože vseh vrst črne in

rumene in črne za čevljarje in sedlarje z de-

javnic gorajih delov čevljev (tomajo). Teledja

kože črne in rumene (Bokskalb). Vročila na

najbolje vrste za barvane čevlje. Narobe za

vse kraje doželo izvršuje točno in hitro

IGNAZIO POTOCNIG

Trst, ul. Riborgo 28, vogal ul. Beccherie. (Podružnica, ul. Barriera vecchia 23.)

Velika izbor moških in deških oblek. Črni in modri paletoti, Ranglan, Ulster v sivih in rujavih barvah. Suknje s kožuho. Velika izbor moških maj. Rumene in modre obleke za delavce. Izber blaga za moške obleke. Sprejemajo se naročila po meri.

Veliko skladišče klobukov

dežnikov, bele in pisane srajce, izlask. platna žepnih rebov, moških nogavice itd. itd.

K. CVENKEL Trst, Corso 32

Cene zmerno. - Postrežba točna in vestna

Naredna trgovina. Naredna trgovina.

Nova trgovina modnih predmetov

za moške, ženske in otroke

v Trstu, ul. della Caserma 17 (blizu knjigarne Jos. Gorenjec, nasproti kavarna „Commercio“).

Velika zaloga klobukov, kap, čevljev, dežnikov, perila spodnjega perila, nogavic, rokavic, ročnih torbic in drugih predmetov po najnižjih cenah.

Velika zaloga in tovarna pohištva

ANDREJ JUG - TRST

Via S. Luola 5-18

Via S. Luola 5-18

BOGATA IN LEPA IZBIRA FINEGA IN NAVADNEGA POHIŠTVA TAPETARIJ

DELO SOLIDNO in vsakovrstnih oblik. OBRTE ZMERNE.

Železnato Kina-Vino Serravallo

za bolehnne in rekonvalescente

Prezreča večje do jedi, utrjuje žolce in ojačuje tudi organizem

Priporočeno od najslavnejših zdravnikov v vseh slučajih, kadar se je treba po boleznih ojačiti.

Odlikovano s 23 kolajnami na raznih razstavah in s nad 6000 zdravniškimi priporočili.

Izborni okus. Izborni okus.

Lekarna Serravallo - Trst

Ante Lisica

Trst, ul. Lazzaretto vecchio 36.
Zaloga dalmatinskih vin
 iz Visa in Poljice s priklopljeno gostilno.
 Gostilna v ul. Cas. Donadoni
 — ter gostilna —
 Campo S. Giacomo št. 15.
 Vino na debelo po ugodnih pogojih.
 Priporoča se cenj. občinstvu za obilen obisk.

SKLADIŠČE

šivalnih strojev in koles
Luigi Gramaccini
 TRST, ulica Barriera vecchia št. 25.
 Cene dogovorljive. Plačilo na obroke.
 Sprejema se popravilne šivalnih strojev
 vsakega zlozema. Prodaja igel, olja in aparatov.
 Kupuje in prodaja že rabljene
 šivalne stroje. 601

Josip Gergič, Trst
 Rocol — Molino a vento št. 40
Prodajalna čevljev
 vseh vrst za moške, ženske in otroke in
 zaloga usnja.

Sprejema naročila po meri in popravila.
 Cene zmerne. Priporoča se za obilen obisk.

Andrej Purič

kovač,
Trst, ulica Media 6.
 Prevzema se vsakovrstno
 delo stavbenega kovača.

Pekarna in sladničarna MIKUSCH

Izdeluje kruh z zdravim higijeničnim elektr. strojem.
 Trst - Piazza S. Francesco d'Assisi 7.
 Prodaja moke I. vrste, sladice in prepečenec
 (biskoti) najboljših vrst, velika izbora bom-
 bonov za otroke, svež kruh trikrat na dan,
 buteljke, fina, desertna vina, dalmatinska in
 istrska vina z razprodajanjem pive v ste-
 klenicah. Zalagatelj zadruge c. kr. državnih
 uradnikov. Državnim uradnikom 5% popust.

UMETNI ZOBJE

Plembiranje zobov
Izdiranje zobov brez
vsake bolečine

Dr. J. Čermák V. Tuscher
 zobozdravnik koseca, zobni tehnik

TRST
 ulica della Caserma št. 13, II. n.

HENRIK PREUER

Trst, ulica S. Lazzaro 20.
 Tovarna pohištva iz bambusa
 indijskega traja in protja.
 Praktični in koristni darovi
 za vsako priložnost.

Elizabetina družba za
parne mlino (Elisabeth
Dampf- und
Mühl-Gesellschaft)

Največje mlinsko podjetje v
 avstro-ogrski monarhiji. Pro-
 dukcijska zmoglost: 22 mil.
 kg na leto, 55 vagonov na dan

GLAVNO ZASTOPSTVO:

Ferdinand Fürst, Trst
 ulica Miramar št. 21.
 Žito in otrobi na debelo.

Prva jugoslovanska tovarena glasovirjev Anton Pečar

Trst — via Farneto št. 42 — Trst.
 Izdeluje, popravlja, uglašuje, menjuje glasovirje, pijanine itd.
 Delo točno. Cene nizke.

Odlikovana to- ADRIJA Sv. Ivan
varna sodavice pri Trstu,
 Via S. Cilino št. 541 (edina slovanska in izven kartela) Tel. 566.
 se priporoča najtopleje slovanskim gostilničarjem, kavarnarjem
 in drugim odjemalcem sodavičarskih izdelkov v mestu in okolici.

Elixir kina in koka

sestavljeno. Vzbuja tek (apetit),
 pospešuje prebavljanje, izvr-
 sten tonik živčnega sistema.
 Cena steklenici I K 60 st.
ZALOGA V LEKARNI GALENO
 ulica S. Cilino. — Telefon 20-76.

Erminia Warbinek

manufakturna trgovina, Trst, ul. Giulia št. 14.
 Nastezniki, srajce, spodnje hlače, bela spodnja
 krila, predpasniki, črna satenasta spodnja
 krila, spodnje srajce za ženske, moške in
 otroke v veliki izbiri. Bluze bele in barvaste,
 opremljene, batist, ošir, perkal, volneni in
 bombažasti voali, pepita-blogo, novosti po K
 1 20, križasto po K -70, platno, kotonina,
 šifon, brisače, pokrivala, zagrinjala, predpo-
 steljniki, trojnik in volna za žimnice. Svilevine
 in predmeti za opremo.

Skladišče oglja in drv

za gorivo, petroleja in stavb. materiala
Josip Miceu
 Trst, via S. Cilino 2. (Sv. Ivan). Telef. 2832

Nova tovarna kandit

v Trstu, ulica S. Cilino 541 (Sv. Ivan)
Romano Cimador
 ki je bil mnogo let nastavljen v tvornici
 kandit A. Paulin, Trst, priporoča svoje
 raznovrstne in zelo fine izdelke.
 Pošilke na vse strani v vsaki količini po
 nizkih cenah.

Mehanična kleparska delavnica

za kovinske izdelke
Giusto Pilotti in Gius.
 ustanovljena leta 1842. TEL. 15-25.
 Riva Pescatori št. 14
 Specializirani: ladijske svetilke. Po-
 soda in skatije iz bele in kamno-
 barvne pločevine.
 Žlebovi, cevi in zidne obloge
 iz vsake snovi v kosih po 2 m (brez zvezevo).

Nova klobučarna

Giorgio de Luisa
 Trst, ulica Barriera vecchia št. 2.
 Moderna dobro preskrbljena zaloga
 klobukov iz prvih tovarov.
 Velikanska izbora angleških čepic
 za moške in dečke.
 Cene izredno zmerne. Sprejemajo se poprave.

TRGOVSKO-OBRTNA ZADRUGA

UL. S. Francesco d'Assisi št. 2 I. nadst.
 Poštno preložitveni račun 74.578 Telefon 16-04.
 Podpisani si vsa naznanila slavnemu občinstvu,
 da oddaja strankam v brezplačni najem
 male hranilne skrinjice
 Vsaka družina, kakor tudi vsak posameznik lahko dobi tako
 skrinjico, ki se primorja za prihranjanje malih in večjih evr.
 Skrinjice se daje pri podpisani zadrugi.
 Trgov. obrt. zadruga sprejema hranilne vloge od
 vsakogar, tudi če ni član in jih obrestuje po
 4 1/2 %
 Restni davki od hranil vlog plačuje zadruga sama.
 Daje posoj. na razne obroke in proti mesečnim odplačam.
 Nadaljna posojila se dajejo v uradu med uradnimi
 urami ki so: Ob delavnicah od 9 do 12 ure dopoldne
 in od 3 do 5 ure popoldne.
 Trgovsko-obrtna zadruga v Trstu.
 ul. S. Francesco št. 2. I. nadst.

Caffé Nuovo

(NOVA KAVARNA)
 Trst, Piazza Barriera Settefontane
 Prva udobnost. Bogata izbora časn-
 kov. Prvo vrste pijače. Hladila vseh
 vrst. Biljard Seifert. Telefon 19-81.
 Poleg kavarni se nahaja tudi izvrsta
 BUFFET,
 kjer se prodajajo mrzla jedila, vino
 in Dreherjevo pivo. Sprejemajo se
 naročila na dom. Priporoča se udani
 FRANJO ABRAM, lastnik.

Novi zobozdravniški

ambulatorij
 ul. Rossini št. 12 (vokal ul. delie Poste)
 Laboratorij za moderno dentitiko.
 Umetni zobje od K 4 — dalje, plombe z
 materijalom najboljšje kakovosti po K 2.
 Izdiranje zob brez bolečin po K 2.
 Ordinacijske ure:
 od 8 dopol. do 1 pop. in od 3 do 7 zvečer.
 Ob nedeljah in praznikih od 9 do 12.

Anton Žerjal - Trst

priporoča svoje
trgovine jestvin
 ulica Commerciali 18, s podružnico ulica Istria 66.
 (Carbola zgonja). — Prodaja se žito, oves, koruza in
 raznovrstne otrobi ter moka tudi na debelo.

Zaloga izdelanih oblek

Velika izbora vsakovrstnih oblek za gospode
 in dečke, sukenj, površnikov vseh kakovosti.
 Specializirani v veznji. — Izbira volnenega blaga.
NA OBROKE! in proti takojšnjemu
 plačilu. Cene zmerne
Adolf Kistoris
 Trst, ulica S. Giovanni št. 16, I. nad.
 zraven „Buffet Autom.“ — Telefon 251, Rim. II.
 : Pozor! Skladišče se nahaja v I. nad. :

EMILIA CEREKATO

TRST
 Campo San Giacomo št. 2.
 Priporoča cenj. občinstvu svoje
 trgovine pisarniških in šolskih
 potrebščin.
 Prodaja razglednic in igrač vseh vrst.
 Prodajajo se tudi molitveniki v slov jeziku.

Fr. Paulina

SV. KRIŽ pri TRSTU priporoča slavnemu
 občinstvu svojo
 zalogo obuval za moške, ženske
 in otroke. Delo solidno, najprimernejše
 cene. Naročila po meri. Potreba na dom.
 Potrebščine za čevljarje in zaloga usnja.

ŽELEZNE OGRAJE

za vile (dvorce), tovarne, dvorišča,
 prostore za tamo itd.
 Podružnica tovarne v Gradcu, Gš-
 ttingen Maut; podružnica tovarne
 na Dunaju, Pressgasse 29, Tel. 4144.
 Zastopnik v Trstu: **HENRIK**
WAGNER, via del Boschetto št. 6.
 Tel. 22-85. — Ilustr. cenik 104 brezplačno.

Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Trstu.

Dejniška glavica K 8.000.000.—

Rezervni zaklad: K 1.000.000.—

Centrala v LJUBLJANI.

Podružnice v SPLJETU, CELOVČU, SARAJEVU, GORICI in CELJU;

Piazza della Borsa šte. 10, telefon šte. 518.

obavlja pod jako ugodnimi pogoji vse zaupane ji bančne posle; kupuje in prodaja valute, čeke in vrednostne papirje; sprejema borzna naročila na vse tu in inozemske borze; hrani in upravlja efekte in razne druge vrednosti.

VLOGE NA VLOŽNE KNJIŽICE OBREŠTUJE S ČISTIMI

Obreštuje vloge na tekoči račun po dogovoru.

Prodaja srečke na majhne mesečne obroke.

4³/₄

PRIPOROČLJIVE TVRDKE

Brivnice:

Najboljša in najljepša lasuljarska dela se izvršujejo v frizerskem salnu na And. ROJIC-a v Trstu, Acquedotto 20. Izpadli lasje se kupujejo in izdelujejo se vsakovrstna dela. Dobra in točna postrežba. Ogladajte si izložbo, da se prepričate. 1851

Brivski in lasuljarski salon Trst, ulica Sette fontane št. 8. Točna in higijena postrežba. Velika izbira parfemov. Vsakovrstna lasuljarska dela po zmernih cenah. 1617

Anton Novak brivec v Trstu, Belvedere št. 57, se toplo priporoča cenj. slovenskemu občinstvu za mnogoštevilni obisk. — SVOJI K SVOJIM: 2660

Ženske lasi izdeljane in rezane, kupujejo po dobri ceni. A. Šebek vlasuljar, Trst, via Carducci 9. 1688

Brivska dvorana. Slavnemu občinstvu, posebno in Rojani in okolice, se priporoča brivska dvorana v ulici Montorsino 7. Za dobro postrežbo jamči Stefan Vukomanović, brivec. 1447

Čevljarji:

Filip Pikić TRST, ulica Molino a vento 11. priporoča svojo delavnico in prodajalnico čevljev. Izdeluje po meri in prodaja nošene čevlje, vse po najnižjih cenah. „Svoji k svojim!“ 2608

Čevljarnica „Alla Sartorella“ Trst ulica Arcata št. 5. — Velika izbira obuvala za gospe in gospode. Sprejemajo se naročila ter poprave. Cene zmerno. 1447

A. Rebez Trst, ulica Istria št. 67. — Prodajalnica čevljev vseh vrst v veliki izbiri za moške, ženske in otroke. Sprejema naročila po meri in popravke. Cene zmerno. 879

Odlikovana čevljarnica v zlato kolajno v Genovi. Lastna delavnica. Sprejema naročila po meri in popravke. Cene zmerno. Josip Macaol, ulica Conti št. 28. 1864

Fotografi:

Najljubši spominai na artistične fotografije na kristalu, porcelanu itd. za privrasc, nagrobne kamne in slinco. — Zastopnik velikega podjetja za reprodukcijo artističnih fotografij je GIOVANNI PELIZZARI, arar, Trst, ulica Nuova št. 61 (palača Salerni). 1498

Fotograf Antona Jerkiča naslov: Trst, ul. delle Poste 10; Gorica, Gospodarska ulica 7. 4444

Gostilne:

Matija Bulić priporoča cenj. občinstvu svojo gostilno „Al buoni amici“ v Trstu, ulica Belvedere šte. 39, točilnico vina in piva v Trstu, v ulici Benvenuto Cellini št. 1, gostilno „Al buon Almisano“ v Rojani, ul. Montorsino šte. 3, točilnico vina v Barkorjahu (Bovedo), ulica Perarolo šte. 342 (hiša Ščuka). Toči se prvovrstno dalmatinsko črno, belo in opolo vino iz Onaia in pivo. 1984

Priporočam cenjenemu občinstvu svojo gostilno-buffet. Točim prvovrstno Dreherjevo pivo na pipo, brez aparata in vsakovrstno vino. — Trst, Campo San Giacomo 19 nasproti cerkve Sv. Jakoba. Lastnik Ludvik Tominec. 1802

Gostilna „Alla Civetta vecchia“ Trst, ulica Valdivio št. 27, se priporoča za obilen obisk. Domača kuhinja. Vsakovrstna vina in Dreherjevo pivo prve vrste. Lastnik Matej Meschik. 1984

Knjigovoznice:

Knjigovoznica ANTON REPENŠEK je edina slovenska knjigovoznica v Trstu, ulica Cecilia št. 9. — Izdeluje vsa knjigovozna preprosta in fina dela točno in po konkurenčnih cenah. 1760

Kožuhovine:

Antonio Alberti zavod za izdelovanje in barvanje kožuhovine v Trstu, ulica Ponziana 131. Telefon 23-56. Zaloga in bogata izbira vsakovrstnih kožuhov. Prevzema naročila in vsako popraviljanje. Čisti in pere vsakovrstno kožuhovino. 2037.

Krojači:

Krojačnica IVAN GORUČAN, Trst, ulica Pasquale Revoltella ali Obiadino in Monte št. 27, I. nad., se priporoča cenj. občinstvu za vsakovrstna dela. Solidna postrežba, velika izbira najkakovostnih angleških vzorov. Izdeluje po dunajskem kroju. 751.

Mesarji:

Riccardo Baldassi, Rojan, ulica Roja št. 7, (poleg „Kos sumnega društva“) priporoča svojo mesnico. 187.

Mizarji:

M. Majcen mizar v ulici Torquato Tasso (vokal Belvedere) št. 28 se priporoča slavnemu občinstvu. Izdeluje spalne sobe in drugo pohištvo. 2005

Josip Štolfa mizarški mojster, Trst, ulica Belvedere št. 10. — Izvršuje vsakovrstna mizaraka dela. 757

Olje, kis, milo.

FR. BIAGGINI, Trst, ulica Istria šte. 21. Prodaja olja, kisa, mila in drugo. 381

Papir.

Velika zaloga papirja za očitke papirnatih vrečk, prodaja po zmernih cenah na drobno in debelo trgda. GASTONE D. LENAR, Via dei Gelsi šte. 16 ex Marang ni. Telefon št. 27-81. 1818

Pekarne:

JOSIP AŽMANN Zgornja Greta šte. 271 priporoča svojo pekarno. 1617

Pohištvo:

Pohištvo in tapetarije po že znanih nizkih cenah, katere se ne dobi drugje. Spalne sobe in vsakovrstnega lesa, rezane od 380 kron naprej. Jedilne sobe od 440 kron naprej. Nova z loga S. PROD. ul. Squero nuovo 7, I. nadst. na strani poštnih palače. Po dogovoru olajšanje plačevanja. 1468

Prodajalne jestvin:

Kat. vd. Mulej, Trst, Piazza Ponterosso 4. Trgovina jestvin in kolonijalnega blaga, specialiteta: pristno čajno maslo, kranjske klobase in hirske testenine. — Za obilni obisk se priporoča vdan Ivan Bidovec, vodja. 5064

Restavracije.

Restavracija „Ala Stazione“ TRST, Trg pred južnim kolodvorom 3. — Najugodnejša restavracija za potnike in za meščane, ker je v bližini južnega kolodvora kraj javnega vrta in kjer se uživa po leti na obširnem prostoru pod neonom svež zrak. — Toči se izvrstno pivo in vino I. vrste. Izbrano briško vino. Furlansko in istrsko za dom po 96 stot. liter. Domača kuhinja. Cene zmerno. — Lastnik Anton Andrijaščič, bivši vratar Hotela Balkan. 1152

Šivilje.

A. RIEGER, Trst, Via Barriera v. 33, vrata 13. Damska krojačnica. Izdeluje vsakovrstne obleke po angleškem in francoskem kroju, plane obleke, obleke za poroke, bluze in gledališke itd. Cene zmerno. 1865

Tapetarke delavnice.

Rudolf Bonnes Trst, ulica San Zennone šte. 17 priporoča cenjenemu občinstvu svojo **TAPE-TARSKO DELAVNICO.** Izvršuje vsakovrstna fina in navadna dela, ki spadajo v to stroko. Delo solidno. Cene zmerno. 1803

Trgovine s prekajenim mesom

Priporočam cenjenemu občinstvu svoj buffet Točim prvovrstno Dreherjevo pivo na pipo, brez aparata in vsakovrstno vino. Trst, ulica Fantia šte. 24 (nasproti muzeja Revoltella). Lastnik: JOSIP TOMAZIČ. 1865

Železnine:

Kupujem železo, stare kovine: Anton Cernaca Trst, ulica Olmo št. 14. 1865

Medena obešala za zavese, Kr 3-50. — Potrebščine zmanjšane in iz aluminija, leseni predmeti in železnine za domačo uporabo, po cenah, da se ni bati konkurence. — Obrnite se samo do Umberto Cesca, ulica Oseima št. 14. 1682

Žganjarne:

Anton Turk, edina slovenska žganjarna in zaloga likerjev, v kateri se doba vsakovrstni likerji, se nahaja v bližini „Narodnega doma“ v Trstu, ul. Carlo Ghenga 10, vogal ul. Cecilia. Edina zaloga dalmatinskega tropicovca. Razpilija tudi na deželo. 1152

Stara grška žganjarna

odlikovana z zlato kolajno v Trstu, Via Cavazza 8. Tu se dobi bogata izbira likerjev; specialiteta: grški in francoski konjak, kranjski brinjevec, kranjski slivovec in brinji tropicovec in rum. Cene nizke. Izbir grančic. Sladščice in zapuščeni. Grška masti iz Eja. — Se priporoča Andrej Antonopolio. 2040

Žganjarna Luigia Pogorelec Trst ulica Giulia 507, se priporoča za obilen obisk. Pijače prve vrste. 1882

Razni:

Prodajo ali v najem se dajo razne gostilne, kavarne, mlekarne in drugi obrati, hiše, vile itd. Pojasnila daje Kolarič, kavarina Corso od 9-11, 3-6, telefon št. 825. 417

MURANA je priznana najboljša sredstva za uničenje sten in drugega materiala. Dobiva se po raznih mišinskih in pri zagatelu Skrinjar, Ferriera 37, I. 1632

Franc Žgajnar avtorizirani podjetnik za postavljanje parketov in podov vsoke vrste ulica della Tesa št. 3 a, nad III Trst. 187.

Stalni krajevni agenti zmožni nemščine, se sprejemajo ali pa nastavijo s stalno plačo za prodajo v Avstro-Ogrski dovoljenih srečk. — Ponudbe pod „Merkur“, Brno, Neugasse št. 20. 3942

Intelligenten in učen, priden in pošten državni uradnik v pokoju, po polnoma več srbsko-hrvaškega jezika / govoru in pisavi, tudi cirilice, išče službo kot dopisnik, knjigo vodja ali slično v Trstu ali zunaj Trsta. Govori in piše tudi laški, nemški in angleški. Ne zahteva velike plače. V Trstu prevzame tudi polnočasno službo ali službo na ure. Ima dobra spravevala in referenco. Prijazne ponudbe pod „Uradnik v pokoj“ šte. 1422. Naslov pove Inzeratni oddelek Edinosti pod isto številko. 2142

Kranjske klobase : prve vrste; veliki kosi 40 stot., mali 20 stot. Priključje domače salame po K 230 kg pošilja po povzetju M. MODIC, Šiška pri Ljubljani. 1932

Točne ure prodaja
Emilio Müller

najugodnejša in najstarejša prodajalnica ur v Trstu, via S. Antonio (vokal ulica S. Michele),
VELIKA IZBERA
veržile, starih, srebrnih, kakor tudi starih ur vsake vrste.
Ustanovljena leta 1888.

Prva sloven. mirodilnica v Trstu
Alojz Saletelj

ulica Carradori št. 18, v bližini gostilne NDO. Zaloga barv, čopičev, mrežic za plin, predmetov iz gumija, sveč, mila, parfum., min. vod itd.

Restavracija FINDING
Trst, via Cologna 11
Vsako nedeljo in praznik
PLES
Vstop 50 stotink, po 3
38 stot. K plesu svira mestna godba.

G. de VECCHI
naslednik A. FONDA,
Trst, ulica del Besco št. 17.
Zaloga sena, krme in otrobov.
Seno I., slama, ogersko seno, beneški otrobi, otrobi št. 84.

Za one, ki naročajo oglase

Oglase (Inzerate) treba naslovijati na Uredništvo lista, in ne na Tiskarno „Edinost“, na na „Narodni Dom“ in na „Hotel Balkan“ v Trstu, ampak edino na „Inzeratni oddelek“ našega lista ali na Upravo.

Uredništvo, Tiskarna, Narodni dom in Hotel Balkan nimajo s oglasi nikakega opravila. Te naj si dobro zapomnijo oni, ki nas ročajo oglase v našem listu in šalé, da bodo isti točno uvrščeni. — — —

Trgovina jestvin in kolonijalnega blaga
Ivan Žnidarčič
Trst, ulica Belvedere šte. 19.
Priporoča se cenjenemu občinstvu za obilen obisk. Postrežba tudi na dom in se razpošilja blage po pošti.
Lastnica Vek. Žnidarčič.

Pokrivanje streh brez popraviljanja. Obkladanje zidov proti nevarnosti ognja in vrenemu.
Šternit
Skrijem

Edino tedaj prisilen akovsaj posla nosi obvarovano na značko Šternit z užitnimi in krmi.

TOVARNA LUDOVIT HAT/HEK VOGLARBUCK EGGENAUER/RO DUNAJ IX

ZAHTEVAJTE VZORCE IN PROSPEKTE

Glavno zastopstvo in zaloga V. JANACH in drug. — TRST, Piazza Poste št. 4.

KAREL DELAMI

po visokem c. kr. namestništvu
KONCESIJONIRANI ZOBOTEHNIK
Trst, ulica Belvedere št. 4. III. nadst. ORDINACIJA od 9 do 1 in od 3 do 4.

FR. P. ZAJEC
Ljubljana, Stari trg 9
Izprašani optik
Specijalist za očala in ščipalnike. Zaloga toplotomero, barometrov, daljnogledov (Zeiss) itd. Lastna delavnica s električnim obratom. Krasni ceniki brezplačno.

MIRODILNICA

Antonio Ursich
ul. Barriera vecchia 14.
Zaloga barv, čopičev, firnežev, perlatov, ribjega olja, praškov proti mrčesom najkakovostnejših sveč, suhega sadja, voska, laka za tisk, dišav in krtač.

Hans Scheidler

bivši: prvi zobotehnik
Dr. Ferdinanda Tanzer
Sprejema od 9-1 in od 3-6.
Trst, Piazza C. Goldoni št. 5 II.

PAVLA

Trgovina z usnjem in čevljarskimi predmeti s priklopljeno izdelovalnico zgorajjih delov in predavalnico tar zalogo napetnikov. V ulici Belvedere šte. 49. **IVAN SIMONIČ.**

Ljudska urarna BOGOMIL PINO

Trst, ulica Vincenzo Bellini št. 13 (nasproti cerkvi sv. Antona rojaka)

Bogat izbor ur, verižic, ovrtnih verižic, uhanov, prstanov, sapetnic itd. Konkurenčne cene.

POZOR!

Opoldne in zvečer abonement. Zelo ugodno. Izborna kuhinja in Badjevski pivo (brez glavobola). Zmerne cene.

RESTAVRACIJA - HOTEL BALKAN (Piazza della Caserma:)

Zrnje mora biti čisto, brez plevelnega semena, brez plev in prahu. Zrno naj bo kolikor mogoče enakomerno veliko, ne od črvo razjedeno in ne plesnivo.

Kadar je zrno na eni strani napeto, na drugi pa zgrbančeno, ali ima tenko pikasto lupino, tedaj je blago snetivno. Če tako blago z roko mešaš, postane roka črna in smrdi.

Kakovost pšenice in drugega zrnja se določa tako, da se stehta hektoliter blaga. Čim več tehta hektoliter pšenice ali zrnja sploh, tem boljša pšenica ali drugo zrnje in tem več snovi (moke) ima v sebi.

Da pa tehta hektoliter zrnja več, si pomagajo goljufivi prodajalci z oljem. Zrno se lepše vleže, ga tedaj gre več v mero, ako se meša z v olje namočenimi lopatami. Navadno si na tak način pomagajo pri pšenici in rži.

Če hočeš preiskati, je blago pooljeno ali ne, deni v steklenico malo brončevega prahu in nekaj zrnja. Če je zrnje pooljeno, se prime brončev prah, zrnje se pozlati, ako ga potem drgneš nekoliko s papirjem, ker brončev prah ne odpade. Če pa zrnje ni pooljeno, tedaj odpade vsled drgnjenja brončev prah.

Terjaj!

Pogosto slišimo tarnati majhnega trgovca pa tudi obrtnika, da ni mogoče dobiti denarja, ker dolžniki ne plačajo in ne plačajo.

Res današnji odjemalci kaj radi živijo na kožo svojega trgovca ali obrtnika in mislijo, da tema ni treba plačati, ker rada čakata. Da se je udomačilo tako mnenje in da dolžniki ne mislijo na svojo dolžnost, je trgovec in obrtnik popolnoma sam kriv.

Trgovec, posebno pa obrtnik si ne upa terjati svojih odjemalcev, ker se boji, da jih s terjanjem izgubi. Večkrat je pa tudi površen in ne gleda na redno in pravočasno poravnavo računov.

Trgovec in obrtnik je tedaj sam slabo vzgojil svoje odjemalce, sam je kriv nezdravemu razmerju med lastnimi obveznostmi, in pa onimi svojih odjemalcev. Dobavitelj ne čakajo svojega odjemalca trgovca in obrtnika, dobavitelj zahtevajo natančno uvaževanje sklenjenih pogojev, medtem ko trgovec ali obrtnik čaka svojega privatnega odjemalca in vsled tega tudi velikokrat izgubi.

V terjanju ne smeš biti sirov, terjaj v obliki, ki ni žaljiva, ampak jo mora odobravati vsak pravično misleči človek. Kdor pa je vkljub temu razžaljen, tega le odpravi, sicer bodeš prej ali slej izgubil. Biti dolžan in se čutiti vsled pravičnega terjanja razžaljen, je kaj slabo izpričevalo za odjemalca.

Tedaj bodi v terjanju vljuden, toda odločen. Ako dogovoriš z odjemalcem tedensko plačilo ali mesečno, ne zadovolji se z obljubo na poznejše plačilo. Razloži takemu zavlačevalcu, da rabiš denar, moraš plačati svoje dobavitelje itd. Morda bo prvokrat „nobil“ odjemalec ali odjemalka povsila nos ali drugikrat te ne bo poskušal zadovoljiti samo z obljubo.

Obrtnik naj bi sploh zahteval svoj denar mesečno. Tista navada pošiljati račun četrtletno, je kaj slaba. Navadno pa obrtnik še tega roka ne vpoštevaja, ampak se spravi nad knjige le, kadar je posebno slabe volje. Večkrat se pošljejo računi v času, ki je neugoden odjemalcem. Navadno je pa račun narastel do za oba dela ne ljube višočine, vsled katere odjemalec težko poravnava račun in vedno odlaš s plačilom.

Zategadelj priporočamo trgovcem in obrtnikom, da so točni proti svojim dobaviteljem pa tudi proti svojim odjemalcem. Ne boj se terjati svoje, seveda v vljudni in pravilni obliki, ne v žaljivi, bodi točen v razpošiljanju računov, ne odlašaj, da ne naraste preveč račun.

Kdor ima majhna prometna sredstva in vendar hoče napredovati, ta mora gledati na točno izpolnitev svojih obveznosti. Ali to mu je mogoče le tedaj, kadar ima red v svojih knjigah, ne razvaja svojih odjemalcev z lahkomišelnim kreditiranjem, ampak je v kreditiranju skromen in zahteva točno plačilo.

So jako „nobil“ odjemalci, ki gledajo trgovca ali obrtnika „od zgoraj“ in vendar jih ni sram biti tem po njih mnenju „nizko stoječim“ borilcem za vsakdanji kruh dolžni. Taka gospoda naj rajši plača svojega trgovca in obrtnika, in če potem ni zadosti cel mesec za kavarno in koncerte, pa naj ostane doma.

Bodi previden v informacijah

Neki gostilničar je naročil pri vinskem trgovcu sod vina. Vinski trgovec je poizvedoval pri nekem svojem odjemalcu, kako kaj stoji dotični naročnik gostilničar. Ta znanec je poročal vinskemu trgovcu, da se sliši le dobro o tem gostilničarju in zategadelj je on (dajalec informacije) prepričan in mnenja, da se temu gostilničarju lahko zaupa naročena množina.

Ali ta informator je to svoje mnenje tudi drago plačal. Gostilničar je vino prevzel, prodal, toda nikoli plačal. Vinski trgovec je vsled ugodne informacije dobavil, a ko ni dobil plačila, je zahteval to od svojega informatorja. Ta se je sicer

zviljal, a sodišče ga je obsodilo v plačilo, češ bodi bolj previden in drugikrat s svojim optimističnim mnenjem ne zavajaj drugih v kreditiranje. Tudi opazka „brez obveznosti“ ga ni rešila.

Tedaj bodi previden v informacijah. Ne poročaj na način, vsled katerega te prejemnik informacije v neugodnem slučaju lahko prime. Kjer nisi popolnoma gotov svoje stvari, poročaj v neobvezni obliki, ali pa informacijo odkloni.

F. Z. v „Slov. Trg. Vestniku“.

Odkod je pšenica in oves doma.

Ko slovenski kmetovalec seje pšenico, pač prosi blagoslova, da bi ravnokar materi zemlji izročeno seme rodilo obilnega sadu. Ne premišluje pa in tudi nihče ne zna, odkod je pšenica doma, kje se je najprvo sejala in kedar?

Se manj se pa zanima kmetovalec za minolost svojega pastorka ovsu, ki mu naš kmetovalec privoščja najslabšo njivo, kamor bi ne vsejal nobenega drugega zrna. Oves mora biti zadovoljen z vsem! Seveda, tako zanemarjen in preziran se tudi ne more postaviti in s svojim donosom zadovoljevati sejala.

Pšenico je začel človeški rod sejati v tako davnih časih, da ne živi več spomin na ta začetek niti v pravljicah narodov.

Izgubila se je vsaka sled početka in prve domovine pšenice.

Leta 1908. pa je dr. Aaronsohn, botanik in kmetovalec v Palestini, našel rastlino, ki so jo spoznali potem kot pramater naše današnje pšenice. Najdena rastlina, ki so jo botaniki krstili v latinskem imenu *triticum dicoccoides*, je Eva pšeničnega rodu, ter se nahaja v Palestini, posebno pa v Galileji, potem pa tudi v Siriji. Divja pšenica je kaj skromna ženica, se zadovoljuje z vsakim kotičkom, z vsako zemljo, se sprijaznjuje z obilo moče kakor tudi s sušo, je ne zebe in ne trpi vsled vročine; kajti dobili so jo v Jordanski dolini, ki leži 250 metrov pod morsko gladino, a raste pa tudi 2000 metrov nad morjem na Hermonskih gorah.

Najditelj pramatere naše pšenice poroča, da raste divja pšenica najrajši na suhih, nerodovitnih in zapuščenih krajih, daleč od kultiviranega sveta, in tudi ne ljubi ravnin in poljan. Ne izogiblje se pa težke in rodovitne zemlje; vendar v taki zemlji uspeva dobro le tam, kjer se lahko zateka v senco bohotno rastočih rastlin.

Kakor vidimo torej, je divja pšenica pravi tip naravnega, od kulture neomehkuženega bitja. Naša moderna pšenica pa je grozno občutljiva; vsaka sušica, vsaka mrzla sapica ji je nadležna; izbirljiva je jako glede zemlje; hoče vedno le težke in jako rodovitne zemlje, sicer se ti kuja.

Najdba divje pšenice bi mogla postati velike važnosti za obdelovanje zemlje.

Dr. Aaronsohn je začel kultivirati divjo pšenico, križati jo z našo moderno in je poslal tako pridelano seme na Nemško in v Ameriko, kjer se je to seme jako dobro obneslo. Setve novega semena so veliko bolj trdne, jim ne škodujeta toliko mraz in suša, kakor setvam moderne pšenice, in tudi rja ne napada slame v taki meri.

Amerikanci so se zavzeli v veliko večji meri za novo pšenico, nego pa Nemci. Da bi natančno poskusili zrno divje pšenice in tudi križanje, so Amerikanci ustanovili v Palestini poskusno postajo (The Jewish Agricultural Experiment Station).

Ako se novo zrno obnese in bo imelo vse lastnosti divje pšenice, nastane v obdelovanju zemlje in pridelovanju pšenice velik preobrat. V Evropi bo morda možno obdelovati s pšenico tudi tisto zemljo, kjer je sedaj domovala le še rž. Domnevajo, da bode možno pomakniti pšenico celo do tečajnikov in še čez. Rodila bo pšenico ruska osrednja Azija, suhi Egipt, Tunis in Algier, mrzla Kanada s svojim jako kratkim poletjem in s zgodnjimi mrazi. Morda pa bode še kdo vpraševal, kakšno zrno pa rodi divja pšenica, ali ni ta divja pšenica samo podivjana hčerka kulturne pšenice?

Divja pšenica rodi zrno jako dobre kakovosti. Nikakor pa ne more biti to le podivjana pšenica, ker naše moderne setve nimajo ne želje in tudi ne zmožnosti za podivjanje. Ako so pa slučajno ušle pridni roki kmetovalca, pa tako zapuščene v kratkem izumirajo, se ne razširjajo. Rastlinoslovci so pa tudi nepobitno dokazali iz raznih znakov, da imamo opraviti le z divjo pšenico, ne s podivjanko. Istotako dokazuje to tudi dejstvo, da se divja pšenica izogiblje kultiviranih krajev; živi daleč od njih.

Gradbena, kulturnoteknična ter zemljemerska pisarna
Ing. J. Skoberne & Ing. D. Gustinčič
Trst :: ulica Nova štev. 32 :: Trst

PATENTNI URAD
Dr. ing. vit. Gino Dompierija
TRST - ULICA MERCATO VECCHIO 1 - Tel. 440.

Vsled infekcije
so se že večkrat neznatno

ranitve izprevrge v zelo hude rane. Zato jih pokrijte z najpripravnejšim sredstvom. Že 40 leta sem se je izkazalo omečilno mazilo, menovano **Praško domače mazilo**, kot neseljivo obvezilno sredstvo. Isto varuje rane, olajšuje vnetje in bolečino, učinkuje hladilno ter povspesuje zaceljenje in ozdravljenje. Pošilja se vsak dan po pošti 1 doza 70 vinarjev. Pri naprej plačanih K 3-16 se pošljejo 4 doze, K 7-10 doz franko v vse kraje av. ogr. monarhije.

GLAVNA ZALOGA:

B. FRAGNER,

č. kr. dvorni zalagatelj
lekarna „pri črnem orlu“,
Praga, Mala Strana, vogal Nerudove ulice št. 203.

Zaloge po avstro-ogr. lekarnah.

„Obrtniško društvo“ pri Sv. Anit
tik tramvaj ke proge
priporoča slav. občinstvu svojo znano

GOSTILNO

kjer se toči izvrstno belo in črno vino ter :: **DREHERJEVO PIVO.**
Izvrstna domača kuhinja.
Priporoča se za obilen obisk **VODSTVO.**

V dobroznani mesnici

Valerio Demarchi

Trst -- Piazza Barriera
vecchia št. 9

se prodaja vedno prvovrstno goveje, telečje in kuštrunovo, jančje in kokošje meso. Po strážba tudi na dom. CENE ZMERNE

Hermangild Zrocca

Trst, ul. Barriera vecchia 8

ima
veliko z logo mrtvaških predmetov.
Verci od porcelana in blazov voznih z modro črto, od umetnih cvetov s travo in napisi. Slikana porcelanasta ploščica za grube spomenike. Najnižje konkurenčne cene.

TVRDKA

Francesco Bednar

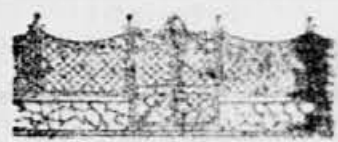
TRST — ustanovljena leta 1878 — TRST
je preložila svojo

trgovino šivalnih strojev

biciklov in pridevkov z mehanično delavico vred iz ulice Ponterosso štev. 4
v ulico Campanile štev. 19.

Vinarska in gospodarska zaduga
v Dornbergu ima na razpologo večjo
množino najboljšega belega vina.

Velika zaloga v Trstu

Najcenejše ograje iz
žične mreže, pohištvo
železno in iz medi
dobavlja, kakor je dokazano,
tvrška

VALENTIN BERGMAN
GRADEC

Podružnica Trst
ul. Nuova št. 27.

Tel. 19-79. Cenik št. 1 zahtoj.

SVOJI K SVOJIM!

Prva srbska, slovenska, hrvatska manufakturna trgovina

IVAN OKLOBŽIA

TRST, — ulica Barriera vecchia štev. 37. (ex PEKIĆ).

Velika zaloga blaga za ženske obleke, perila, trojnika, spodnjih srajc, ovratnic, nogavic, steznikov, batistov, perkalov, cefirov, preprog, panama prve vrste, narejenega perila.

Vse po cenah, ki se jim ni treba bati konkurence.

O V E S

ogrski, zajamčeno zdrav po K 19-- za 100 klgr.
z vrečo vred ponuja dobro znana tvrška

Herman Gambel - Trst, ulica dei Rachi štev. 8.
vogal ulice Acquedotto. Telefon štev. 24-03.

Omeniti hočemo še, da je že leta 1859 našel divjo pšenico neki avstrijski botanik. Mož je prinesel eno bilko iz Galileje za dvorni prirodopisni muzej na Dunaju. Takrat pa niso vedeli, da je to divja pšenica, ampak so prišli na to še le veliko let pozneje.

Sveta dežela je torej prvotna domovina naše pšenice, od tam se je selila po vsem svetu ter postala glavni živež človeškega rodu.

Hočemo se še nekoliko pomuditi s toliko zaničevanim in tako zanemarjenim stricem ovsom. Kakor smo omenili že zgoraj, ravna naš kmetovalec z ovsom kot s kakim pastorkom.

Pravijo, da so naši dedi gradili le suh ovsenjak, ali bili so vendar bolj zdravi, bolj zadovoljni in tudi bogatejši od nas. Mi hočemo le belega pšeničnjaka, raševina se je morala umakniti modernim prejam in tkaninam, zategadelj pa je izginilo iz kmečkih domov tudi blagostanje in zadovoljnost.

Po skrbnem obdelovanju je kmetovalec pšenico vedno bolj omehkujeval, pšenica je postala jako občutljiva in nezadovoljna, stavi vedno večje zahteve glede zemlje in obdelovanja. Nasprotno pa je kmetovalec oves jako zanemarjal in zategadelj je ta postajal vedno bolj skromen, vedno bolj trden in odpornejši.

Tudi oves je dete južnih krajev.

Imamo osem vrst ovsu. Avena fatua raste divja v vseh delih sveta, izvzema Avstralijo. Zategadelj so mislili, da je to prava vrsta mati vseh vrst ovsu. Ali francoski rastlinoslovec je dokazal, da to ni istina, ampak imamo več pravrst ovsu, ter treba se le ugotoviti, katera je najstarejša. Razen divjega ovsu avena fatua še razločujemo sedem oblik, namreč navadni oves (avena sativa), ki se prideluje povsod, potem že od Linneja znana vrsta avena sterilis (neplodni oves), ki raste ob Sredozemskem morju gori do srede Francoske, potem avena nuda (nagi oves) na Angleškem, avena barbata (brkasti oves) tudi ob Sredozemskem morju do rta Finisterre; avena orientalis (ogrski oves), ki ga tudi tu pa tam še sejejo poleg navadnega ovsu; konečno še avena strigosa (suh oves), ki se tudi dobiva še v Srednji Evropi in zahodni Aziji, in avena brevis (kratki oves) ob Sredozemskem morju in na Španskem.

Leta 1908 pa je našel prej omenjeni rastlinoslovec dr. Trabut izprevrženko ovsu fatua, ki je bila jako podobna našemu navadnemu ovsu.

Navedli smo dosti imen ovsu; povedali pa še vedno nismo, odkod je oves prav za prav doma, katera vrsta ali koliko vrst je pramati našega ovsu.

O tem si še učenjaki niso edini, še ne vedo natančno, odkod je oves doma. Že zgoraj smo omenili, da so smatrali avena fatua za pravrsto, iz katere so se razvile druge vrste. Potem se je mislilo, da imamo osem pravrst. Toda dr. Trabut je dokazal, da to ni mogoče, ampak je šteti za pravrste le oves fatua, neplodni in brkasti oves. Pleme ovsu razpada v tri tvorbenne skupine, ki se strogo ločijo ena od druge, posebno pa v obliki cvetja in klasja, pa tudi v svojih življenjskih lastnostih.

Nepobitno so dokazati, da se je iz neplodnega ovsu (avena sterilis) razvilo mnogo kultiviranih vrst ovsu. Edino iz neplodnega ovsu, ki je doma v severni Afriki, se dajajo vzgojiti vrste, ki kljubujejo rji, kakor tudi suši.

Kako je nastal in odkod je angleški nagi oves, niso ugotovili. Pač pa se trdi, da je le ta proizvod kulture, nestvor, ki se daje vzgojiti iz vsake zgoraj navedenih treh skupin.

Iz vsega se daje sklepati, da leži prvotna domovina ovsu ob Sredozemskem morju in da so se vse vrste kultiviranega ovsu razvile vsled kultiviranja najbrže le iz treh pravrst. Nadaljna raziskovanja morda dokažejo, da so se vse vrste ovsu razvile vendar le iz ene pravrste.

Fr. Zelenik.

Tržno poročilo

z dne 4. oktobra 1913.

Sladkor. Konsum se je zagrzel v misel da bo sladkor z novo kampanjo cenejši. To pa nikakor ni tako gotovo, ampak lahko začnemo novo kampanjo z današnjimi cenami.

Res je, da kaže pesa jako dobro, da je zadovoljen kmetovalec, pa tudi tovarne, in če bosta še ta dva tedna, katera ostane pesa v zemlji, imela tople dneve in noči, bo to vplivalo jako ugodno na razvoj rastline. Ali cenitev letošnje letine ne kaže posebnega prebitka proti lanskemu letu in bi torej letina sama ne dajala povoda za znižanja cen. Konsum je namreč jako poskočil, tako, da je današnja vidna svetovna zaloga sladkorja le neznatno večja od lanske. Že v enem svojih prejšnjih poročil smo dokazali s številkami, kako vpliva cena sladkorja na konsum. V kampanji 1912/13. smo imeli jako visoke cene, zato pa je hudo padel konsum. Kampanja 1912/13. nam je prinesla sicer mnogo

blaga, a konsum je porabil tudi mnogo večjo produkcijo, ker so bile cene razmeroma nizke.

Nekaj moramo še omeniti, kar bi lahko vplivalo na cene. Kampanja 1912/13 je morala založiti takozvane nevidne zaloge, t. j. zaloge druge roke, ki je končala kampanjo 1911/12. brez vsakih zalog. Letos je druga roka založena z blagom in zategadelj ostane najbrže več blaga v vidnih zalogah.

Končno pa moramo še vpoštevati, da je cena sladkorja za domači konsum odvisna tudi od kartela. Kartel pač ne bo sam sebi puščal krvi, ne samemu sebi manjšal dividend, ampak se bo držal za svoj žep dobičkanosnih visokih cen, kolikor časa bo to le šlo.

Za oktober je kartel dal v prodajo 2% kontingenta po stari ceni.

Ka v a Tekom tega tedna je kava podražila za 15% vsled poročil iz Brazilije, da je mraz znatno poškodoval novo letino. Tržaški trg sicer ni bil tako razburjen in živahen kot druga tržišča; vsekakor pa se lahko ponaša tudi naša borza z velikimi kupčijami. V veljavo je prišla tudi kava Rio, ki prej ni imela kupcev.

Riž. Novi italijanski riž je že na trgu ter ima neznatno nižje cene.

Olje. Nižje cene so oživile konsum, ki je naglo segel po cenejšem blagu. Vsled te živahnosti konsumu so oljarne poskočile s svojimi cenami za dobavo v letu 1914. Nekoliko dražje je tudi olivno olje.

Južno sadje. — Mandeljni se še vedno ponašajo z jako visoko ceno, a bodo morali najbrže nekaj popustiti. Rožiči. Kašovost vrste Puglia je slaba, pač pa so Kandia jako lepi. Lešniki so tudi jako lepi in imajo primerno nizke cene. Rožine ne izpremene svojih cen. Dež je sicer nekoliko vplival na barvo, so rožine bolj temne, a tiste škode ni, kakor so vpili v začetku.

Petrolej. Rafinerije se sicer trudijo, da bi skrpale kartel, a nimajo posebno velikih nad, da bi ga tudi dosegle. Vsaka bi rada zase kolikor mogoče veliko kvoto in zategadelj je ujedinenje jako težko. V zvišanju cen pa so si edine. Prodajajo le od meseca do meseca in, kakor pravijo, bodo v nekaj dneh zopet višale cene rafiniranemu petroleju.

Št. 2329

Razpis dražbe.

Občinsko glavarstvo Materija, pol. okraj Volosko, razpisuje na podlagi projektov, izdelanih po c. kr. melijoracijskem uradu v Trstu, sledeče gradnje in sicer:

1. gradnjo vodovoda v Hotičini, proračunjenega na 3259 K 41 v.
2. gradnjo vodovoda v Vodicah, proračunjenega na 14229 K 24 v.
3. gradnjo kapnice v Golcu, proračunjenega na 9337 K 33 v.
4. gradnjo kapnice v Gojakihi, proračunjenega na 7129 K 38 v.
5. gradnjo napajališča v Ostrovici, proračunjenega na 1112 K 52 v.

Gradnje se bodo oddale na podlagi enotnih cen, katere imajo ponudniki vstaviti — za vsako gradnjo posebej — v svoje ponudbene stroškovnike.

Načrti, proračuni, kakor tudi splošni in posebni gradbeni pogoji so na ogled v občinski pisarni.

Pismene ponudbe s 5% varščino v denarju ali pupilarno varnih vrednostnih listinah so — za vsako gradnjo posebej — zaprte vposlati podpisaneemu občinskemu glavarstvu najkasneje do 25. oktobra 1913.

Občinsko glavarstvo si pridržuje popolnoma proste izbire vposlanih ponudb.

Občinsko glavarstvo v Materiji

dne 1. oktobra 1913.

Občinski glavar: B. Kastelic.

Podpirajte družbo

SV. CIRILA IN METODA.

V zdraviliščih za bolne na pljučih

med drugimi v Davosu, Arosu in Leysini itd. je Sirolin „ROCHE“ kot priznano sredstvo v stalni uporabi. Sirolin „ROCHE“ ublažuje in odpravlja bolelosti dihalnih organov v razmeroma kratkem času. Je dobrega okusa, vzbuja tek in izredno ugodno vpliva na splošno stanje. Originalni zavoj K 4. Dobiva se v vseh lekarnah.

ŠTAJERSKO SLIVOVKO

tropinovec, brinjevec, vse vrste likerjev ter

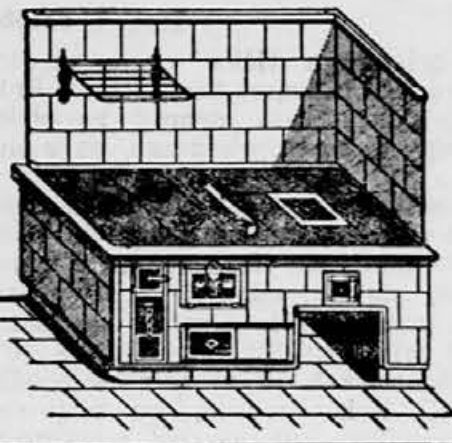
MEDICINALNA ŽGANJA

in sicer štajerski konjak, borovničevce, vinsko žganje, žganje iz šipkovih jagod priporoča

edina žganjarna v Celju

lastnik Robert Diehl, Celje

Skladišče in oblastveno dovoljena delavnica za izdelovanje majoličnih peči in štedilnikov G. SPERZA & G. PREGARZ, — TRST,

ulica Molino piccolo št. 15,
(vogal ulica Caserma)

Velika izbira majoličnih peči v modernih barvah, oblikah in risbah in iz trpeznega materijala. Lastna izdelovalnica štedilnikov vsakovrstnih oblik in velikosti. Bogata zaloga majoličnih plošč za kuhinje, kopeli, stranišča itd. Zaloga keramičnih in cementnih plošč za pode. Sprejemajo se poprave in napeljave. Že sestavljene peči se pošiljajo na deželo. Vsa dela izvršujejo večji delavci.

Vekoslav Švagel - v Trstu, ulica Giulia št. 11

priporoča slavnemu občinstvu svojo

trgovino jestvin in kolonialnega blaga. Ta trgovina - dobro poznana od Slovencev v Trstu, v okolici in na deželi se pod vodstvom gosp. Jakoba Bambiča - postreže enako dobro sl. občinstvu s blagom prve vrste in po zmeranih cenah. — Zaloga otrobov, koruze in moke. — ZALOGA OTROBOV, KORUZE IN MOKE. — PRODAJA NA DROBNO IN NA DEBELO. —

Priporoča tudi svojo prvo in staro trgovino jestvin v ulici Farneto 10.

Franc Pirec

Trst, ulica dell' Industria št. 3

uljudno priporoča cenjenemu občinstvu svojo

PEKARNO

Večkrat na dan svež kruh. Zaloga moke vsake vrste iz prvih mlinov. Vino in likerji v steklenicah. Slaščice in raznovrstni biškoti.

Francesco Buda, zlatar

Trst, ulica Scassinata št. 1.

Prodaja srebrnih in kovinskih ur, od 4 kron dalje, uhani, prstani, verižice iz ameriškega double zlata izključno po priljubljenih cenah. Prodaja, ku puje in menjuje zlato, srebro in dragoceno.

Tvrda BUDA more prodajati po neverjetno nizkih cenah, ker ne izdaja velikanskih svot za luksurijsne prostore, razsvetljavo itd. itd., kar mora kousno vse plačevati kupovalec.

Vaš poklic

vas sili, da veliko sedite. Trpite na zaprtju.

Priznamo, iz izbranih najboljših in dobro učinkujočih zdravilnih rastlin skrbno pripravljeno, vzbujujoče, prebavno pospešujoče in lahko odvajajoče dražilo sredstvo, ki ublažuje znane posledice nezmernosti, napačne dišete, prehlajenja, vednega sedenja in udičnega zaprtja, n. pr. zgaga, nepotje, premočne tvorilne kisline in krčevite bolečine, je DR. ROŠOV BALZAM ZA ŽELODEC iz lekarn B. FRAGNERJA v Pragi.

SVARILO!

Vsi deli ovojja imajo zakonito zajamčeno varstvo znanko.

Glavna zaloga: Lekarna B. Fragnerja, c. in k. dvornega dobavitelja „Kineumoru“, Praga, Malastran 203, vogal Nerodove ulice. Vsakodnevno pošto razpošiljanje.

1 cela steklenica 2 K, 1 polovljena stekla 1 K. Po pošti, če se pošlje denar naprej K 1.50, mala steklenica, za K 2.80 ena velika, za K 4.70 dve veliki, za K 8.—, štiri velike za K 22.— štiri najst. velikih steklenic poštne prosto na vse postaje avstro-ograke monarhije.

V Budimpešti lekarne: Koranyi Lajos, dr. Leo Egger in J. Egger, Ludovik Braun, Jos. pl. Tóšr. Zaloga v vseh lekarnah Avstro-ograke.

V pekarni in slaščičarni

Serafin Siega & Co

v ulici Raffineria šte. 9

se dobiva svež kruh večkrat

na dan; slaščice in biškoti

vedno sveži. — Vina in

likerji v steklenicah,

moka iz prvih mli-

nov. — Postrežba

tudi na dom.

A. SBOGAR

kovač, mehanik in elektrotehnik - z delavnice za nikliranje, posrebranje, bakranje itd. itd.

Trst, Via Gastone Denzetti 5. - Telefon 126, Rom. IV.

Popravlja priprave za točenje piva, motorje na gas in bencin, sesaljske, šivalne stroje, motocike, bicikle in izvršuje druga dela, ki spadajo v stroko mehanikov, priprave za električno razsvetljavo, električne motorje in vzdigovalnice, električne zvonce, telefone in vsako delo elektrotehniško. — Zaloga žarnic, stekel za gas in elektrike in drugih predmetov.

Kdo hoče uro zastoj?

Da spoznajo vsi naše izborne žepne ure, razdelimo 5000 ur zastoj. Poslajte nam natančni naslov na dopisnici. — TOVARNA UR Jakob Könl, Dunaj III/2 Poštni urad 45. — Poštni predal 360.

80.000 UR

Ker sem prevzel veliko množino ur, sem v stanu ponuditi elegantno Remontoir uro (na sidro) iz double zlata za K 280. Ista teče 36 ur in je električnim potom s zlatom prevlečena. Jamstvo za 4 leta. 1 komad K 280, 2 kom. K 520, 3 kom. K 780.

— Eksportna trvdka —

H. Spingarn, Krakovo 169.

NB. Dovolil se menjava ali pa se vrne denar.

Kadite samo cigaretni papir

Centaur

kjer je najboljši

Moka. V tem tednu je bila kupčija z moko precej živahna. Nižje cene pšenice, kakor tudi popustljivost mlinov, je omogočala večje sklepe. Kolikor se konsum ni prej preskrbel z moko, se je sedaj, kajti nekateri mlini so znatno znižali cene.

Govori se, da po preteku likvidacije oktoberskih obveznosti poskoči moka.

Otrobi. Za ta predmet vlada jako malo zanimanja, zategadelj je tendenca popustljiva. Približali smo se precej navadnim in primernim cenam. Dovolj časa so imeli otrobi neprimerno visoko ceno.

Žitni trg nam kaže kaj dolgočasno lice. Vsej kupčiji se pozna, da primanjkuje vseh povsod denarja; konsum se pokriva z najnujnejšim. Tostranska državna polovica je postala kaj slab odjemalec za ogrsko zrnje. Lepa kakovost pšenice dosega precej dobre cene. Slabega blaga je dovolj na trgu, a nima prave cene. Kupčija je neznanca, posebno, ker so imeli židje zdaj dva dni praznike.

Večje zanimanje vlada za rž. V primerjanje navajamo kurze zadnjih dni:

	19.	30.	1.	4. sept.
Pšenica za okt.	10 66	10 50	10 45	11 56
Pšenica za april	11 48	11 36	11 35	11 38
Rž za oktober	8 14	8 20	8 50	8 12
Rž za april	8 89	8 90	8 89	8 91
Oves za oktober	7 56	7 61	7 60	7 56
Oves za april	7 90	7 94	7 90	7 88
Koruza za maj	6 75	6 72	6 69	6 58

Za pšenico je bila tendenca danes dosti jačja od prej. Morda pa bodo le imeli tisti prav, ki pravijo, da po likvidaciji oktoberskega termina dobimo višje cene.

Umril je včeraj v bolnišnici pri Sv. M. Magd. dolgoletni pevec pevskega društva „Kola“ ter zvest čitatelj našega lista Martin Kraševac, ki je vzgojil svojo družino v strogo narodnem duhu. Pogreb pokojnika je danes ob 4 popoldne iz bolnišnice pri Sv. Mar. Magdaleni.

Šola „Glasbene Matice“. S prihodnjim tednom začne pouk za zborov naraščaj v šoli „Glasbene Matice“. Vpisovanje v zborov naraščaj za deklice se bo vršilo v ponedeljek, 6. t. m. in v torek, 7. t. m. od 4 do 5 popoldne na Acquedotto št. 20, II, kjer se tudi naznani učencem urnik. Vpisovanje za dečke je v sredo in soboto od 3 do 4 popoldne v dvorani „Trgovskega izobraževalnega društva“, ul. sv. Frančiška št. 2. I. Ker se ta pouk po sklepu odbora „Glasbene Matice“ deli učencem proti majhni odškodnini (za vsako polletje 1 K), starši gotovo ne zamude te prilike, da se njihovi otroci izobrazijo v glasbi. Otroci se nauče splošne glasbene teorije, ki jo obenem praktično uporabljajo pri petju, in si tudi izobrazijo glasovni organ. Znanje splošne glasbene teorije je tudi predpogoj k nadaljnjim študijem v harmonijoslovju. Posebno oni starši, katerih otroci nimajo prilike obiskovati pouka v kakem instrumentu pri „Glasbeni Matici“, bi morali predvsem skrbeti, da to vrzel nadomestijo na ta način, da pošiljajo svoje otroke v zborov naraščaj.

Rojan. Kdor hoče užiti nekoliko vezele zabave, naj prihiti danes v naš prilazni Rojan, kjer priredi tukajšnji „Sokol“ ples in prosto zabavo v dvorani „Konsumnega društva“ v Rojanu. Obenem pa se tudi po slovimo od bratov, ki gredo k volakom. Začetek ob 6, konec ob 12 zvečer. Pri plesu svira rojanski šramel orkestr.

Trgovci vajenci in pomočniki, ki so se vpisali v trgovski oddelk „Slovenske obrtne nadaljevalne šole“ v Trstu v ul. Stadion št. 21, naj se zberejo v ponedeljek točno ob 6 zvečer v šolskih prostorih.

Opozarja se, da morajo priti vsi — istotako pa tudi oni, ki se dosedaj še niso prijavili — pa so obvezani obiskovati to šolo — na kar se še posebej in ponovno opozarjajo p. n. gospodarji z z ozirom na tozadevne ministrske določbe.

V ponedeljek ob napovedani uri, se vrše za vse učence primerne izkušnje po katerih rezultatu se razdelijo učenci v dva, odnosno v tri razrede. Vsa nadaljna pojasnila se objavijo pozneje, oziroma jih dobe učenci v ponedeljek.

Zbirka 50.000 kamenčkov za centralno ljudsko knjižnico v Trstu: Nabrali so radale Vera Ponikvarjeva 800, tobakarna Železnik pri Sv. Ivanu 100. Dosedaj nabranih kamenčkov 19.475 + 900 = 20355 = K 407 50.

Vse nabiralce vljudno prosimo, da prinesejo ali pošljejo nabrani denar oziroma še ne prodane bloke na sledeči naslov: Akad. fer. društvo „Balkan“ Narodni dom trg Caserma. Prosim cenjene nabiralce, da se temu vabilu gotovo odzovejo, ker bi drugače morali pisati vsakemu porebel in bi s tem napravili nepotreben strošek na škodo stvari.

Odsek za centralno ljudsko knjižnico.

Trgovski tečaj za deklice se je otvoril ter se vrši pouk redno vsak večer razen ponedeljka, začeti ob 6 zvečer. Starše, ki mislijo prigrasiti svoje hčere, opozarjamo s tem zadnjikrat, da to store do torka. Priglasiti se lahko v torek ob 6 zvečer ob začetku pouka ali pa pri g. St. Detelu, tajniku „Trg. obrtne zadruge.“

Tržaška mala kronika.

Trst, 4. oktobra.

Prebrisanega tička si je zagotovil danes vrdeški policijski komisariat. Prihal so že dalje časa namreč na policijo razni ljudje, ki so se pritoževali, da je prišel v njihovo pisarno neki mlad človek, ki se je predstavil kot odposlanec mestne elektrarne in povedal, da ima nalog, da preišče električno napeljavo. Neznane pa je porabil to priliko, da je odnesel s seboj vselej večje ali manjše svote denarja, do katerih je mogel priti v naglici. Zgodilo se je to pri šestih strankah in svote znašajo od 60 do 180 K. Kakor rečeno, pa se je sedaj posrečilo policiji priti na sled temu prebrisnemu tatu. Aretiran je bil namreč 24letni brezposelni Tržačan Renat Schürer, ki je tudi brez stalnega stanovanja. Na vrdeškem policijskem komisariatu ga je zasliševal policijski nadoficijal Gulini, ki ga je tudi konfrontiral s prizadetimi strankami, od katerih so nekatere v njem izpoznale orega „mehanika“, ki je pregledaval elektriko. Policija ga je izročila sodišču.

Zaradi prepovedane igre je bil aretiran 23letni dečevac Ivan Boschin, stanujoč v Škedenju št. 981, ker je s prepovedano igro ogoljufal izseljenca Avgusta Pesetta za 46 K.

Hidroplan ponesrečil. Danes zjutraj ob 7:15 je prispel v Trst mornariški hidroplan pod vodstvom kapitana Vaseška z enim pas žirjem. Spravili so ga v to pripravljeni hangar ob novi mornariški vojašnici. Ob 10:30 je hidroplan zopet hotel odleteti, a komaj se je dvignil, se je nekaj pokvaril stroj in hidroplan je zopet moral na zemljo. Ob tej priliki se je kapitan Vasešek lahko poškodoval na nogi.

Slovensko gledališče

v Trstu.

V proslavo 2000letne italijanske kulture se ponovi danes v našem gledališču Tuci čeva drama:

„GOLGOTA“.

Drama je pri premijeri imela sijalen uspeh, zato zasluži delo samo in pa tudi igralci — da bi se tako težkega dela ne učili le za enkrat — da se drama ponovi.

Intendanca je nameravala dati reprizo nekoliko pozneje, pa prišel je drug slučaj. Opera je študirala in pripravljala Puccinijeva: „Madame Butterfly“ (die kleine Frau Schmetterling); „Metulček“ in jo je tudi popolnoma naštudirala in pripravila za nocoj, da v njej predstavi občinstvu svoje nove angažirane operne sile. V istem času, ko se je začela opera študirati, se je tudi obrnila intendanca na tukajšnjega zastopnika založniške firme Ricordi v Milano za dovoljenje za uprizoritev in pozneje tudi direktno na firmo samo, da bi se gotovo izognila vsaki neprimiliki, a vendar trdno pričakujoč, da bodo to dovoljenje popolnoma gotovo, kot nekako samoočelno umiljivega — saj taka dovoljenja dajejo z veseljem vsa nemška založništva, ki še ne štejejo 2000letne kulture. V našem slučaju pa se je zgodilo drugače: Definitivno prepoved nam je tukajšnje zastopništvo dalo šele včeraj pozno popoldne in je bil dotični gospod zastopnik tudi toliko odkrit, da je povedal, da leži vzrok prepovedi v tem, da je Trst italijansko mesto in se vsled tega italijanska opera na teh „italijanskih tleh ne sme peti v slovenskem jeziku.“

Kaj naj rečemo na to? Intendanca je storila svoje ter določila, da se uprizor drugič velika Tuci čeva drama: „GOLGOTA“. Kaj pa naj stori slovensko občinstvo? Kako naj odgovori ta v tla teptani rod na tako šikaniranje „kulturnega“ narcida? Naj polni še nadalje italijanske šantane, naj vsled namišljenega razočaranja še naprej kar zignad uprizoritvam v italijanskih gledališčih in še naprej prezira in zabavlja ter cmalo vajuže naše narodno gledališče, ki se vsled težkih žrtv nekaterih tako lepo razvija in ima v svojem letošnjem programu že stalno opero?

Vodstvo gledališča čaka odgovora pri nocojšnji predstavi, da vidi, koliko je še sa

Mnogo uspešnejša nego ribje olje

je „Emulzija Scott“ iz ribjega jeter nega olja. Dokazi so na dlani i. s. Z uporabo „Emulzije Scott“ so odpravljene vse težkoče, med katerimi posebno težka prebava, zoperni okus in duh. „Emulzija Scott“ pa je tako lahko prebavna in tako dobrega okusa, da se jo lahko da tudi otrokom v povojih, ker je ista posebno velike važnosti v času, ko otroci delajo zobé.

Naj se ne daje tejaj otrokom navadno ribje olje, ampak „Emulzijo Scott“ iz ribjega jeternega olja, ki je belá kakor mleko in ravno tako uspešna poleti kakor pozimi.

Cena originalni steklenici, ki se dobiva v vseh lekarnah K 250. Ako se pošlje 50 vinarjev v znakah trditi „Scott & Bowne G. m. b. H., Dunaj III.“, ter se ob tej priliki sklicuje na ta oglas, pošljemo potom eno lekarno, in sicer samo enkrat, steklenico emulzije „Scott“ za poskušnjo.

M. Aite nasledniki

Trst, ulica Nuova 36—38.

Podpisana naznanjava slovenskemu občinstvu, da sva prevzela na lastni račun dobro znane manufakturne trgovine M. Aite. Ker so bile gori imenovane trgovine nama izročene z velikim izborom vsakovrstnega manufakturnega blaga in z najboljšimi pogoji, smo v stanu prodajati po jako znižanih cenah, in sicer nižje od vsake največje konkurence.

Dohajajo nam vsak dan velike množine vsakovrstnih manufaktur iz najboljših tovarov, zato zagotavljamo za najboljšo postrežbo.

Za obilen obisk se priporočata kot Slovenca

O. Milič F. Šušmelj.

N. Casile.

Napredek vede!

Najenergičnejše in gotovo se zdravi sifilis s svetovnim sredstvom

== IORUBIN CASILE ==

Stotine zdravniških potrdil potrjuje, da se uretralna zoženja, prostatitis, uretritis in meh. katarji korenito ozdravijo s konfeti Casile

Konfeti Casile urejajo uriniranje, ne da bi bilo treba rabiti zelo nevarnih cevč (killinge), popolnoma odpravljajo in ublažujejo pečenje in pogosto uriniranje; edini korenito ozdravijo uretralna zoženja (prostatitis, uretritis, cistitis, mehurne katarje, kamen, nesposobnost za zadrževanje urina, sluzaste tokove itd. — Skatija konfeti Casile K 4.—.

Iorubin Casile, najboljši protisifilitično in poživljajoče krištilno sredstvo, ki se uporablja z uspehom proti sifilisu, anemiji, impotenci, kostoboli, ishlisu, vnetju čila, polnim madašem, izgubi semena, polucijam, spermatoroi, sterilnosti, neurasteniji, energičen razkrojevalec urinske kisline itd. — Steklenica Iorubina Casile K 3.50.

Vbrizganec Casile zdravi beli tok, akutne in kronične katarje, vaginitis, uretritis, endometritis, vnetje in izpad maternice itd. — Steklenica vbrizganca Casile K 3.50.

Kdor želi večjih pojasnil, tiskovin itd. naj naslovi dopis na lekarno Lloyd za g. Casile Trst, ki poda odgovor s obratno pošto zastoj in s vso rezervno. Priznani medicinski izdelki CASILE se prodajajo v vseh akreditiranih lekarnah. — Zaloge v Trstu: Lekarna Lloyd, V. Orologija 1

L. TERZON

zaloge olja jesiha in mila. Trst, ul. Sette Fontane 12.

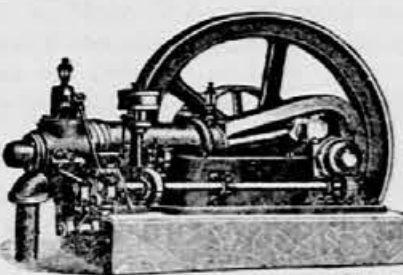
Najfineje namizno olje, priporočljivo za one, ki trpe na želodcu. — Steklenica pol litra kron 1.60.

V znani manufakturni trgovini

A. ZAFRED

TRST, UL. NUOVA 36

se dobiva vsake vrste blaga, posebno volnenega blaga za ženske obleke in tudi evetlice ter peresa za klobuke, vse po nizki ceni brez konkurence. Točna postrežba. Priporočujoč se spoštovanjem A. ZAFRED.

Najbolji obstoječi motorji na sirovo olje so oni s štirimi udarci proizvod poznane

Dražanske tovarne plinskih motorjev v Draždanah.

Glavna prednost naših motorjev je majhna uporaba goriva, neodrekljivo in mirno funkcioniranje, nikakva prememba ob času kretne in nikakvo zamazanje ventila. — Jamčimo za sigurnost dela. Veliko število naših, v uporabi se nahajajočih motorjev je najboljši dokaz njihove kakovosti.

Razven strojev na nafto, imamo v zalogi tudi motorje na bencin, svetilni plin in motorje za čolne.

Vsa pojasnila daje trdka

EMANUEL IN OSKAR KRAUS

TRST, ulica S. Nicolò št. 2.

Specijalna trdka za napravo mlinov, gospodarskih uprav, opekaren, mizaren, kovačnic, mehaničnih delavnic in električne napeljave. — Ponudbe, načrti in opisi zastoj in franko.

KABARET MAXIM

Ravnatelj-lastnik K. MAURICE. Pri glasnovirju F. LEOPOLDO. Režiser BARKAY

NOV SPORED SVETOVNIH MEST:

Foldi Lessing s svojim spe. ljalnim repertoirem.
Ella Milana italijanska subreta.
Gizl Waiter, dunajska subreta.
Arnold Barkay, humorist, improvizator
Trudi Wernoff, dunajska subreta
Fritzi Pleoni, italijanska subreta.

Cesare in Dussy, italijanski duet.
Miti Slatka, deklamatorica.
Rudolf Rudolff, komik.
Grete Rolli, plesalka.
Edvige Bachl, subreta.
Pavla Korb, pevka.

PRIČETEK TOČNO OB 9 URI ZVEČER. — KONEC ???

Vstopnina: I. prostor Kron 2, II. prostor Kron 1.

MARTIN DOVGAN

Trst, ulica Giulia 86.
Priporoča cenj. občinstvu svojo na
novo prevzeto in že 50 let obstoječo

trgovino jestvin in kolo-
nialnega blaga.

Razpošilja po pošti dnevno pakete
od 5 kg naprej. Blago vedno sveže in i.
vrate. — Prodaja kave na drobno in
na debelo. CENE ZMERNE.

mozaveznega Slovenstva v Trstu, ki se ne
da teptati od italijanskega sovražnika, ki do-
kaže, da pozna in spoštuje tudi lastno kul-
turo, da živi in se razvija samostojno —
četudi se vsi zapahni magari 3000letne italijanske
kulture pred njim zapro.

Predstava se vrši v abonementu.
Že kupljeni listki se zamenjajo ali pa vrne
denar.

Društvene vesti.

Občni zbor podružnice „Glasbene
Matice“ v Trstu, se bo vršil dne 14. t. m.
ob 9 zvečer v ul. sv. Frančiška št. 2 v
dvorani „Trg. izobraževalnega društva“ in
sicer po običajnem sporedu. Vsi matični
člani in prijatelji društva se najljubšeje
vabijo. — Odbor.

DAROV.

— Na ženitovanju g. Srečkota in nje-
gove soproge Fanl se je nabralo K 12 za
družbo sv. CM v Dol. Branjci pri G. Pi-
ščancu. Istrena hvala in čestitke novoporo-
čencema. Denar hrani uredništvo.

Nar. delavska organizacija.

Podružnica NDO v Skednju priredi
danes v nedeljo, veliko veselico na pro-
stornem vrtu gostilne pri Sanci, p. d.
Kotalju v Skednju. Spored: Koncert, petje,
ples, tombola itd. Začetek ob 4 popoldne.
Ob 3 popoldne pa se vrši na vrtu „Gospo-
darskega društva“ javen shod. Shoda in
veselice se udeležijo tudi tovariši in tovaršice
iz Trsta in sicer z godbo in zastavo NDO.
Odhod iz Trsta (izpred konsumnega društva
„Jadran“ pri Sv. Jakobu) ob 2 popoldne.

Skupina uslužbencev c. kr. glavnih
skladišč vabi vse slovenske delavce v
prosti luki na javni shod, ki se bo vršil
danes, dne 5. oktobra, ob 10 popoldne,
v veliki dvorani NDO, ulica Sv. Frančiška
št. 2. Dnevni red: Mezdno gibanje.
Tovariši! Delavci! Ker gre za naše
živiljske interese, je nujno potrebno, da se
shoda udeležite ter da na njem poveste
svoje mnenje, ker vodstvo organizacije hoče
spoznavno z vami nastopiti v tem vpra-
šanju.

Posredovalnica dela NDO. Gospo-
dična, ki je doživela meščanske šole ter
trdovski tečaj in je zmožna v govoru in
pisavi nemškega, slovenskega in italijanskega
jezika, želi primerne službe.

BRZOJAVNE VESTI.

Državni zbor.

DUNAJ 4. (Izv.) Za prvo jesensko sejo
državnega zbora, ki se prične v torek, dne
21. t. m., ob 11 popoldne, je določen sle-
deči dnevni red: Nadaljevanje drugega
branja sledečih zakonskih načrtov: uvedba
davka na avtomobile; totalizatorske in stavne
pristojbine ter odredbe v svrhu zatiranja
zakotnih stav; užitina na šampanjec; no-
vela k davkom na žganje, nova ureditev
odkazil iz državnih sredstev deželni zakla-
dom v državnem zboru zastopanih kraljestev
in dežel, znižanje izmere realnih davkov,
novela k osebnim davkom.

Kranjski deželni proračun.

LJUBLJANA 4. (Kor.) V današnji seji
deželnega zbora je bil sprejet deželni pra-
račun za leto 1914. ki izkazuje 6.821.622—
K potrebščin, 2.573.658 K pokrilitja in potem-
akem 4.247.964 K primanjilja.

Ženske članice političnih društev.

DUNAJ 4. (Kor.) Danes se je razdelilo
poročilo političnega odseka gosposke zbor-
nice o društvenem zakonu, ki ga je sklenila
poslanska zbornica. Po poročilu barona Pace
se je izrekel odsek gosposke zbornice za
udeležbo žensk pri političnih
društvih. Ker se odsek gosposke zbor-
nice v marsičem ne strinja s stališčem po-
slanske zbornice, pride predloga še enkrat
pred poslansko zbornico.

Arnavtska vstaja.

Srbi zmagujejo na vsej fronti.

BELGRAD 4. (Srbski tiskovni urad
„Edinosti“). — Brzojavka je bila oddana v
Belgradu dne 3. t. m. ob 530 popoldne,
v Trst je prispela dne 4. t. m. ob 140 po-
noči, uredništvu pa je bila dostavljena ob 3
zjutraj, torej za včerajšnji list (prepozno).
Srbske čete so porinile nazaj Arnavte na
vsej južni fronti in so zavzele po njih za-
puščene pozicije. Srbskim četam prihajajo
neprenehoma nova ojačenja. Mobilizirana je
artiljerija drugega polja.

Med Drinom in Piškopeje so Srbi na-
gnali Arnavte v beg vzlic temu, da so se
Arnavti trgovatno ustavljali. Včeraj so pri
Derbu zavzeli Srbi šest topov in veliko
municije.

Ker so prispela nova ojačenja, je Prizren
popolnoma iz nevarnosti, da bi ga napadli

Arnavti. Pri Ljumi so bili Arnavti popolnoma
porazeni. Srbi so jih negovali za Vrlušo.
Včeraj se je vršil ves dan boj pri Muru in
Vezirskem mostu, kjer so bili Arnavti po-
polnoma razbiti. V Bitolj je bilo prepejanih
pet ranjenih častnikov in šestdeset vojakov.
Pri Strumnici je 600 bolgarskih četašev
pripravljenih za vpad na srbsko ozemlje.
Srbijska je pomnožila obmejno stražo. Pri
Ohridi so Srbi ujeli več bolgarskih četašev.

BELGRAD 4. (Uradno.) Pri Debru,
Strugi in Ohridi se nabačajo Arnavti so
bili popolnoma pobiti in pregnani s srbskega
ozemlja. V okolici Prizrena se sedaj še vrše
boji, vendar pa se je posrečilo srbskim čet-
am, da so pognale Arnavte z njihovih
pozicij. Odločilni boj v tem ozemlju se bo
vršil najbrže danes.

BELGRAD 4. (Uradno.) Včeraj se je ves
dan vršil boj pri Gori-Dervenu v gorskem
okraju v prizrenskem okrožju. Končno so
srbske čete po ljutem boju zavzele te po-
slojke. Davae Srbi preganjajo sovražnika.
Srbska ojačenja prihajajo nepretrgoma. V
vsem prizrenskem okrožju vlada red. V gor-
skem okraju je srbsko pretištvo mnogo
trpelo vsled grozovitosti Arnavtov. V tem
okraju je pred kakimi 70 ali 80 leti del
prebivalcev prestopil k mohamedanstvu, toda
nikdar se niso smatrali za Arnavte in go-
vore še sedaj srbski.

Zahteve Essad paše.

DUNAJ 4. (Izv.) Včeraj je prišel semkaj
iz Drača Derviš Hima in je posetil več
uredništev dunajskih listov. Derviš Hima iz-
javlja, da Essad paša absolutno ne misli na
albanski prestol, temveč smatra za potrebno,
da zasede albanski prestol kak evropski
princ. Z-hteva pa Essad paša, da se po-
kličejo na vodilna mesta albanske vlade
ljudje, ki bodo sposobni za ta mesta.

Bolgarski vstaši na srbskem ozemlju.

SOFIJA 4. (Kor.) Današnji jutranji list
poročajo, da so se med vaškim prebival-
stvom na macedonskem ozemlju, ki meji na
Bolgarsko, sestavile vstaške čete, ki so pre-
gale srbske posadke iz Kočane, Carevega
sela in Pečovega ter sedaj združene kora-
kajo proti Štipu.

Rekonstrukcija bolgarskega kabineta.

DUNAJ 4. (Izv.) Iz Sofije poročajo, da
se izvrše v kratkem nekatere izpremembe
v vladi. Dosedarji minister zunanjih zadev
Genadijev prevzame poljedelsko ministristvo,
mesto zunanjega ministra pa dosedanji po-
slanik v Parizu, Stančov.

Dedeagač v turških rokah.

CARIGRAD 4. (Kor.) Potrjuje se, da
je Dedeagač, ko ga je zapustila grška
posadka, zasedla narodna straža, ki se je
sestavila v Gumuldžini.

Rusko mnenje o srbski akciji proti vstaskim Arnavtom.

PARIZ 4. (Kor.) V petrogradski brzo-
javki „Tempta“, ki se bavi z arnavtsko
vstajo, se pravi: Ako bi posegla srbska ak-
cija proti Arnavtom na ozemlje nove države,
bi znali slediti protesti s strani Avstrije in
Italije. Če pa bi Srbi šli tako daleč, da bi
zasedli strateške točke, ki jim jih ni od-
delila londonska konferenca, bi bilo to go-
tovo povod za posredovanje evropskih
velesil.

Ker je bila telefonska zveza z
Dunajem pretrgana, so izostale naj-
novejše vesti.

Vesti iz Goriške.

E. Ganglova rodb. drama „Sin“ v
štirih dejanjih se vrši danes ob 4 pop. ob
vsakem vremenu v dvorani g. Lutmana v
Št. Andrežu.

Imenovano dramo uprizori domače tel.
društvo „Sokol“. Po igri društveni ples do
polnoči.

Pri zdravljenju srčnih bolezni igra ulogo
neizprosne nasprotnika zapeka. Iz jako
tehtnih vzrokov pa se ne sme rabiti v takih
slučajih drastičnih odvajalnih sredstev. Na-
ravna kislava voda FRANZ JOSEF nudi v
takih slučajih hitro in gotovo od pomoč.

Profesor Leidesdorf piše o njej: „Kislava
voda FRANZ-JOSEF se razlikuje od drugih
sredstev že v tem, da učinkuje tudi v majhni
množini, in da ne postane škodljiva tudi po
daljši uporabi.“ Dobiva se v lekarnah, miro-
dilnicah in prodajalnah kislis vod. — Od-
pravno ravnateljstvo zdravilnih studencev
FRANZ JOSEF v Budimpešti.

Naše podnebje povzroča večkrat bolezni
vsled prehlajenja. Tudi najlažje oblike takih
bolezni je treba zdraviti takoj, da ne nastane-
nejo razsežnejše bolezni. Toplo priporočamo
domače zdravilo Thymomel Schillae B. Frag-
nerjeve lekarnе v Pragi, ki se dobiva po
K 2:20 skoraj v vseh lekarnah.

Priporoča se slavnemu občinstvu tr-
govina jestvin Vekoslav Plesničar-
ja ulica Giulia št. 29. Postrežba točna
in solidna.

MALI OGLASI

MALI OGLASI se računajo po 4 vti.
besedo. Mastno tiskane besede nakrat
več. Najmanjša priložnina 40 vti.
Plača se takoj inasravnost oddati.

„PIKA“ št. 13 je izšla v barvah.
Razširjajte in kupujte
jo po tobakarnah. (2043)

Novo meblirano sobo s hrano se odda 1 ali 2
gospodoma. Ul. S. Giacomo in monte 12
vrata 13. (Parketi, prost vhod). 2241

Stanovanje se odda v najem. Rocol v do-
lini 552 klanec Nichetto 2233

Vrata, okna, stopnice, pomivalniki, grede, bal-
konit itd. Via Piccardi 18 2247

Proda se dobro upeljana trgovina sadja, zele-
njave, jestvin in različnega blaga. Ulica
della Pietà 8 — Cosm inl. 2218

Iščem dobrega delavca čevljarja za moško in
žensko delo Bratina, Mol. grande 36 2219

Mandolinistična skupina Viktor Parma
priredi danes, v prostori-
h stare policije (Sv. Jakob) pleane vaje od 6 do
11 zvečer. 2240

Išče se učenec za trgovino manufakturnega
blaga. Naslov pove Inzeratni oddelek
Edinosti pod št. 2245. 2245

V svrhu ženitve se želi seznaniti 32
letni državni podurad-
nik z 2100 K letnimi dohodki, z dobro vzgojenim
dekletom ali udovo brez otrok, z la tuo hišico ali pa
z 5-6 tisoč kronami. Pisati „Srečen dom“ n-
Inzeratni oddelek Edinosti. 2235

Lepa meblirana soba se odda takoj. Belvedere
33, II., vrata 12. 2236

Novo belo, sladko vino proda Giorgio Spalito,
Izola 2238

Proda se dobrodoča čevljarica — Oena
300 kron. — Naslov pove Inse-
ratni oddelek Edinosti. 2239

Odda se sobica za K 12. Ulica Commerciale
18, nad. V. 2245

Ivan Gustinčič

Trst, ulica Sette fontane št. 24
priporoča cenj. občinstvu svojo novo

pekarno in slaščičarno

Prodaja moka iz prvih mlincov. Večkrat na
dan svež kruh. Sprejema pecivo vsake vrste
vino in likerji v steklenicah. Postrežba na dom.

Kje se dobi blago po zmernih cenah?

Edino le

v trgovini manufakturnega blaga

A. Laurenčič, Trst

ul. Nuova 40 (vogal ul. S. Giovanni)

Prodaje se: vsakovrstno zimsko moderno
blago, volnene spodnje srajce za moške,
ženske in otroke, fuštanj, trliž, pikvet
beli in delani; volnene in bombažne
odeje; perilo izgotovljeno in na meter; vse
potrebščine za postelje. Drobní predmeti.

Stanovanje in brano dobe gospodje v slo-
venski družini, Boschetto 40,
polnadstropje, levo. 2250

Izboren gramofon 20 plošč se prodaja
za 80 kron. Opčine
trafika električne železnice. 2222

Prodaj zdravih, hrastovih, rabljenih sodov od
300 do 700 litrov. — Filip Ivanič
Sevič, Trst, Valdirivo 17. 218

Meblirano sobico s hrano se odda takoj v
ul. Belvedere 12, prtiličje, levo. 2175

Stanovanje se odda pri Sv. Ivanu; sosed
tovarne Girardelli, Lokar. 2213

Odda se soba, lepo opremljena pri mirnej
gospji in gospodu. Ulica Giovanni
Boccaccio 16. 2214

Meblirana zračna soba s hrano, ali brez iste
se odda takoj v ulici Commer-
ciale 9, I. nadst., vrata 32. 2217

Odda se lepa, parketirana soba za enega ali
dva uradnika. — Scala Santa št. 263. 2226

Odda se lepa soba pri mali slovenski dru-
žini. Via del Bosco št. 22, I. n. 2229

Odda se meblirana soba. Ulica Boschetto 40
vrata 8. 2230

Lepa priložnost. Ročna žaga trakarica,
malo rabljena, se po
nizki ceni prodaja. — Jožef Mavec v Lokvi pri Divači. 2231

Sladkor rjavi, kava po 96 vin. klg., jedilno
olje po 88 vin. liter se dobi v zalogi
olja G. BIAGGINI, ul. Giulia 23. 2232

Stanovanje (dve sobi in kuhinja) se odda
v najem. — „Narodni Dom“ pri
Sv. Ivanu. 2209

Kupujem cunje in kosti. Trst, Via dell' Olmo
št. 4. 2218

M. Hučič čevljarica, ulica Lazaretto vecchio
št. 43. Zalaga izgotovljenih čevljev
za moške, ženske in otroke. Sprejemajo se naročila
po meri. — Poprave izvršuje točno in hitro no-
zmernih cenah. 2225

Fran Saksida ulica Fornace 13. 70varna
in trgovina glasovirjev in
pianinov. Razpošilja na vse kraje. Izvršuje vsako-
vrstna popravila. Delo sejamčeno. Cene zmerne
svoji k svojim! 2224

Služkinja z najb. ljubljeni spričevali ite službe
pri majhni družini. — Naslov pove
Inzeratni oddelek Edinosti 2225

Likarica si išče dela pri zasebnikih. — Naslov
ul. Giovanni Boccaccio 11, vrata 20
Iva Grobiša. 2227

Male hišice in razna zemljišča na prodaj v
bližini mesta pod ugodnimi po-
goji. Pojasnila daje Jakob Stanko Godina — Trst,
Vrdela Via del lo Scoglio 174. Telefon 18-78 (2079)

Manufakturna trgovina Piazza Pic-
cola 1, za
mestno palačo. Velika zaloga partijakega blaga, iz-
gotovljene obleke, žensko in moško perilo, otroške
oblečice, perkal, nogavice itd. Izredno nizke cene.
2097

POZOR!

50000 parov čevljev

4 pari čevljev le za K 9— franko.

Zaradi likvidacije mnogih velikih tovarov sem
dobil nalog, da prodam veliko množino čevljev
globoko pod proizvodnimi cenami. Prodajam torej
vsakomur

2 para moških in 2 para ženskih
čevljev na trakove,

rjavo ali črno usnje, galoš, z močno nabitiimi podplatí
najnovejša fasona, velikost št. po cm. Vsi štirje
pari stanejo le K 9—. Razpošiljatev po povzetju
S. Urbach, eksport čevljev, Krakovo 2.
Zamenjava dovoljena, tudi denar nazaj.

Novi moderni fotografski atelje

„ELITE“

ulica S. Antonio št. 1, v novi palači „Riunione Adriatica“

JE ODPRT.

Moderni komfort. — Velika zanimivost. Fotografična razstava.

Prosimo slav. občinstvo, da obišče naš atelje brez vsake obveznosti.

Odprto dnevno do 7 zvečer.

VSTOP PROST.

DVIGALO.

Trgovci, peki!

Drože (kvas) iz odlikovane slovenske tovarne drož, so dosegle dosedaj vsepovsod najboljši sloves. Narodnjaki,
naročite pri domači trgovci, ki vam postreže po konkurenčnih cenah. — Priporočam
ed včani J. J. ŠUBAN, Trst, G. Vojari 18.

Dobro znana trgovina izgotovljenih oblek

BOHINEC & CO

se je preselila v nove prostore

v ulico Ponterosso št. 8 (vokal ulico Nuova št. 13)

Velika zaloga oblek za dijake. Elegantne obleke po meri izdelujejo najboljši krojači. Samo dobro blago, po najnižjih cenah.

JADRANSKA BANKA

TRST, VIA CASSA DI RISPARMIO 5 (LASTNO POSLOPJE).

KUPUJE IN PRODAJA:
vrednostne papirje, rente, obligacije, zastavna pisma, prioritete, delnice, srečke itd.
VALUTE IN DEVIZE.
PREDUJMI na vrednostne papirje in blago ležeče v javnih skladiščih.
SAFE - DEPOSITS. PROMESE.
Brzjav: JADRANSKA.

MENJALNICA.

VLOGE NA KNJIŽICE
-- 4% --
od dneva vloge do dneva vzdiga.
Rentni davek plačuje banka iz svojega.
OBRESTOVANJE VLOG
na tekočem in žiro računu po dogovoru.

FILIJALKE:
DUBROVNIK
KOTOR
LJUBLJANA
METKOVIĆ
OPATIJA
SPLIT
ŠIBENIK
ZADAR
AKREDITIVI, ČEKI IN NA-
KAZNICE NA VSA TU- IN
INOZEMSKA TRŽIŠČA.
Živahna zveza z AMERIKO.
REMBOURSNI KREDITI.
PRODAJA SREČK
RAZREDNE LOTERIJE.

ESKOMPTUJE: srečke, devize in papirje.
Zavarovanje vsakovrstnih papirjev proti kurzni izgubi, revizija zrebanja srečk itd. brezplačno.
STAVNI KREDITI, REMBOURS-KREDITI
Krediti proti dokumentom ukrcanja.
BORZNA NAROČILA. **INKASO.**
Telefoni: 1463, 1793 in 2676.

ESKOMPT MENIC.

URADNE URE: 9-12^{1/2}, 2^{1/2}-5.

Novosti za pomlad in za poletje!

Moške obleke iz sukna, kamgarna, zadnje povosti od K 15-48
Deške obleke iz sukna, kamgarna, zadnje povosti od K 10-32
Štroške obleke od 3 do 12 let od K 3-18
Velika zaloga suknjenih hlač od K 4-14
kotonastih hlač od K 2-20-5
Največja zaloga blaga zadnjih no oti
Sprejemajo se naročila po meri.

Specijaliteta: delavne obleke, srajce
spodnje srajce itd. itd.

Samo v dobro znani trgovini
„Alla città di Trieste“
ulica Giosè Carducci (ex Torrente) št. 40.

Velika zaloga obuvaj

za moške, ženske in otroke
čevljarnica Mikolič
TRST
ul. G. Caprin 16, vog. ul. della Guardia 22
Prevzema naročila po meri in popravlja
LASTNA DELAVNICA.

F. Pregel

Trst, v. Giuseppe Caprin 10 (pri Sv. Jakobu)
priporoča cenjenemu občinstvu svojo znano
miroditnico.

prodaja se vsakovrstne mirodije in drugo.
Šipe, barve, kisline in profumerije. Sveče.
Petroleji in mineralna voda. Cene zmerno

Ivan Krže

Trst - Piazza S. Giovanni št. 1
Zaloga kuhinjskih in kistarskih potrebščin od lesa in pletenice, blazne brent, čebrov in kad, sodčkov, lopat, rešet, ali in vse kovinskih kolev, jerbavev in metel ter mnogo drugih v to stroko spada. **Priporoča** svoje kuhinjske posode vsake vrste budi od pocelana, stalijske, kosterja ali cinka, nadalje posodamaterje kletke itd. — Za gostilničarje pipe, kroglice, namizne in steklene posode za vino.

Tovarna kovčegov in potnih torb
Lorenzo Lasorte
PIAZZA OSPITALE ŠPEV. 5.
Sprejemajo se naročila in popravila te stroke. — Cene absolutno konkurenčne. Izvršujejo se odpošiljstvo na doželo.

Velika zaloga dvokoles
in čvalnih strojev, gramofonov, orkestronov pri **Batjel-u**,
Serio, Steina ulica št. 2 in 4.
Behanidna delavnica. — Prodaja na obroke. Ceniški franke. Velika zaloga vsakovrstnih strojev rabljenih po ceni.

Zaloga pohištva iz Solkana
na obroke
Trst, ulica Madonna 5.
Popolne sobe, zelo fine, solkane, postane dobro izdelane, čvrste, svetle in nepolirane ter posamezno pohištvo, tudi se lesne; kraljni stroji, stenske ure, alihe ogledala, manuf. blago. — Zmerne cene.

FRANC & KRANC, Trst,

(prej Schnabl & Co. Succ.)

dobavatai

Tangyeo najizvrstnejše motorje na bencin, plin, spojni plin in motorje na nafte, sistem „Diesel“ stoječe in ležeče ustrojbe.
Lokomobile na bencin in paro. Prevzemajo delo industrijskih tovarov kakor: Milni za moko, stroji za proizvodnjo olja, tovarov leden, stroji za kamensoleno, stroji in tovarne za cement, stroji in nameštjenja za mizarstvo obrti, centralne kurjatev, stroji za drobljenje različnega blaga, kemične tovarne itd.
Nameštjenja za električne razsvetljave in prenos moči. Električne vadičale za osebe (lift) sistema Pedretti, kakor tudi vadičale za blago. Stroji za kovaške in druge obrti. Moderne transmisije. Senalke in ovi vrake vrsti.
Skladišče vsakovrstnih tehničnih potrebščin. Vsakovrstne ovi. Oredje in stroji za poljedelstvo in prale za vino. Olje, samahi, pipe itd.
„Anduro“ najboljši in najcenejši pokrov hiš.
— — — Preračuni in obiski morarikov nastoj. — — —

Gostilna Max

Trst, via Petronio 2 (pri nov. trgu). Toči se istrsko in domače črno in belo vino, kralji teran, ripavo o vino in Dreherjevo pivo. Toči se tudi vsakovrstni likerji in žganje ter avstrijska kuhinja vedno pripravljena z gerbimi in mrazimi jedili.

Gostilna

„Ai tre Rastelli“
Trst, Campo Marzio šte. 4, pod finančno hišo in vojašnico rezervistov blizu državnega kolodvora, se priporoča slavn. občinstvu za mnogobrojen obisk.
Udani **ANTON MUROVEC**, lastnik.

Urar Raimondo Bisiach

opozarja svoje cenjeno odjemalstvo, da se je vrnil v svojo urarno na svoje prejšnje mesto, Campo S. Giacomo 5, v hiši „Delavskega konsumnega društva“. — ZA BIRMO je na razpolago bogata izber ur, verižic in priveskov po konkurenčnih cenah.

Zobotehnični ambulatorij Univ. zdravnika Dr. Makso Barry

Ermanno Schultze, I. tehnik.
Trst, ulica Caserma šte. 17, II. nadst.
Posebni zavod za umetne zobe brez ustne plošče. Plombiranje z zlatom, platinom in porcelanom. Vsa dela brez bolečin. Zravnjanje krivo rastočih zob. Zmerne cene. Sprejema od 9 do 1 in od 3 do 6 popoldne.

Ottoman papir za svalčice.

Ottoman papir in stročnica za svalčice se hvalita sama in ne potrebuje reklame.

OTTOMAN

CENTRALA v
PRAGI
Ustanovljena l. 1868.
22 podružnic.
12 ekspozitur.
Delniška glavica:
K 80,000.000
Rezervni in varnostni
zaklad:
K 25,000.000

Živnostenska banka, podružnica v Trstu

Telefon: 2157 - 1078.

AKREDITIVI - ČEKI - IZPLAČILA **BORZNA NAROČILA.**
IZVRŠUJE VSE BANČNE IN MENJALNIČNE POSLE.
GRADEŽ **ekspoziture** **OPATIJA**

4 1/2 0
VLOGE
na knjižice
Rentni davek plačuje banka iz svojega.
Položnice brezplačno na razpolago.